

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Finanční analýza vybraných podnikatelských subjektů

Bc. Adéla Pajorová

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Adéla Pajorová

Podnikání a administrativa

Název práce

Finanční analýza vybraných podnikatelských subjektů

Název anglicky

Financial analysis of selected subjects

Cíle práce

Cílem práce je pomocí finanční analýzy zhodnotit hospodaření vybraných podnikatelských subjektů, jimiž jsou banky. Finanční analýza je založena na výpočtu různých ukazatelů, které mají stanovené doporučené hodnoty a na jejich základě se vyhodnotí výsledky za každý subjekt zvlášť, ale také ve vzájemném srovnání.

Metodika

Jako metodu k vypracování diplomové práce použiji analýzu literatury, zákonů a odborných publikací. Na základě uvedeného si vyberu metodu finanční analýzy, tj. poměrovou analýzu. Údaje z účetních výkazů, které jsou potřeba pro sestavení analýzy, jsou povinně zveřejněné a dostupné na webových stránkách každého ze subjektů. Informace seřídím za víceleté časové období, upravím do požadovaných veličin a využiji jako podklad pro dosazení do konkrétních vzorců. Výsledky porovnam s doporučenými hodnotami a také vzájemně mezi jednotlivými subjekty.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

bankovníctví, banka, finanční analýza, finanční trh, komparace, Air Bank a. s., Equa Bank a. s., Fio Banka a. s.

Doporučené zdroje informací

DOUCHA, R. *Finanční analýza podniku : praktické aplikace*. Praha: VOX, 1996. ISBN 80-902111-2-7.

DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-7201-515-x.

HNILICA, J. – KISLINGEROVÁ, E. *Finanční analýza : krok za krokem*. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-321-3.

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. *Řízení obchodních bank: vybrané kapitoly*. V Praze: C.H. Beck, 2006. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-381-7.

LIŠKA, Petr. *Zákon o bankách: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-385-3.

PAŘÍKOVÁ, A. – KURKA, R. *Subjekty finančního trhu : vybrané aspekty likvidace a insolvence*. V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-277-9.

POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-462-7.

SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 25. 2. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 10. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Finanční analýza vybraných podnikatelských subjektů" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. 11. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc., za důkladné vedení a cenné rady při tvorbě diplomové práce.

Finanční analýza vybraných podnikatelských subjektů

Abstrakt

Tato diplomová práce s názvem „Finanční analýza vybraných podnikatelských subjektů“ má za úkol zhodnotit hospodaření vybraných bank ve sledovaném období 2012-2017 a získané výsledky mezi sebou porovnat. Zabývá se třemi velikostně stejnými bankami působícími v České republice - Air Bank a. s., Equa Bank a. s., Fio Banka a. s. Práce je rozdělena do dvou základních částí – teoretické a praktické. V teoretické části je seznámení se základními pojmy vztahujícími se k bankovníctví a finanční analýze, kde jsou také představeny základní ukazatele. S vybranými ukazateli je dále pracováno v praktické části, do konkrétních vzorců jsou dosazovány hodnoty získané z povinně zveřejňovaných údajů každé z bank. Subjekty jsou stručně představeny v úvodu praktické části. Na základě vypočtených výsledků je v závěru vyhodnoceno finanční zdraví jednotlivých bank a jejich vzájemné srovnání.

Klíčová slova: bankovníctví, banka, finanční analýza, finanční trh, komparace, Air Bank a. s., Equa Bank a. s., Fio Banka a. s.

Financial Analysis of Selected Business Entities

Abstract

This diploma thesis entitled "Financial Analysis of Selected Business Entities" aims to evaluate the performance of selected banks within reference period 2012-2017 and to compare the results. It deals with three banks of the same size operating in the Czech Republic - Air Bank a. s., Equa Bank a. s. and Fio Banka a.s. The thesis is divided into two main parts - theoretical and practical. Theoretical part provides basic concepts related to banking and financial analysis, including introducing basic indicators. The selected indicators are further used in the practical part; the figures obtained from the mandatory data published by each bank are inserted into the specific formulas. The business entities are briefly described in the introduction to the practical part. Based on the calculated results, the financial health of each bank and their mutual comparison are finally evaluated.

Keywords: banking, bank, financial analysis, financial market, comparison, Air Bank a. s., Equa Bank a. s., Fio Banka a. s.

Obsah

1 Úvod.....	13
Cíl práce a metodika.....	15
1.1 Cíl práce	15
1.2 Metodika	15
2 Teoretická východiska	16
2.1 Vymezení pojmu bankovníctví	16
2.1.1 Definice pojmu banky a právní forma	16
2.1.2 Vznik, zánik a odnětí bankovní licence	16
2.1.3 Organizační struktura bank	18
2.1.4 Funkce bank	19
2.1.5 Hospodaření bank	20
2.1.5.1 Management banky	20
2.1.5.2 Výnosy a náklady banky	22
2.1.5.3 Hodnocení hospodaření bank	23
2.2 Vymezení pojmu finanční analýza	25
2.2.1 Předmět a cíl finanční analýzy	25
2.2.2 Horizontální a vertikální analýza	26
2.2.3 Poměrová analýza	26
2.2.3.1 Ukazatele rentability	27
2.2.3.2 Ukazatele kvality bankovních aktiv	27
2.2.3.3 Ukazatele zadluženosti	28
2.2.3.4 Ukazatele likvidity	28
2.2.3.5 Ukazatele produktivity práce	29
2.2.3.6 Ukazatele struktury bilance	29
2.2.3.7 Ukazatel kapitálové přiměřenosti	30
3 Vlastní práce	31
3.1 Vybrané subjekty	31
3.1.1 Air Bank a. s.	31
3.1.2 Equa Bank a. s.	31
3.1.3 Fio Banka a. s.	31
3.2 Ukazatele rentability	32
3.2.1 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	32
3.2.2 Rentabilita bankovních aktiv (ROA)	35
3.3 Ukazatele kvality bankovních aktiv	40
3.4 Ukazatele zadluženosti	43

3.5	Ukazatele likvidity	47
3.6	Ukazatele produktivity práce	51
3.7	Ukazatele struktury bilance.....	54
3.8	Ukazatel kapitálové přiměřenosti.....	61
4	Závěr.....	63
5	Seznam použitých zdrojů	67

Seznam obrázků

Obrázek 1: Grafické znázornění porovnání ukazatele ROE za jednotlivé banky v letech 2012-2017	35
Obrázek 2: Grafické znázornění porovnání ukazatele ROA za jednotlivé banky v letech 2012-2017	39
Obrázek 3: Grafické znázornění porovnání ukazatele kvality bankovních aktiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017	43
Obrázek 4: Grafické znázornění porovnání ukazatele celkové zadluženosti za jednotlivé banky v letech 2012-2017	46
Obrázek 5: Grafické znázornění porovnání ukazatele okamžité likvidity za jednotlivé banky v letech 2012-2017	50
Obrázek 6: Grafické znázornění porovnání ukazatele celkové produktivity za jednotlivé banky v letech 2012-2017	54
Obrázek 7: Grafické znázornění porovnání ukazatele struktury bilance na straně aktiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017	57
Obrázek 8: Grafické znázornění porovnání ukazatele struktury bilance na straně pasiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017	60
Obrázek 9: Grafické znázornění porovnání ukazatele kapitálové přiměřenosti za jednotlivé banky v letech 2012-2017	62

Seznam tabulek

Tabulka 1: Základní struktura bilance banky	23
Tabulka 2: Výpočet ukazatele ROE za AIRB	32
Tabulka 3: Výpočet ukazatele ROE za EQUAB	33
Tabulka 4: Výpočet ukazatele ROE za FIOB	34
Tabulka 5: Porovnání ukazatele ROE za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)	35
Tabulka 6: Výpočet ukazatele ROA za AIRB	36
Tabulka 7: Výpočet ukazatele ROA za EQUAB	37
Tabulka 8: Výpočet ukazatele ROA za FIOB	38
Tabulka 9: Porovnání ukazatele ROA za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)	39
Tabulka 10: Výpočet ukazatele kvality bankovních aktiv za AIRB	40
Tabulka 11: Výpočet ukazatele kvality bankovních aktiv za EQUAB	41
Tabulka 12: Výpočet ukazatele kvality bankovních aktiv za FIOB	42
Tabulka 13: Porovnání ukazatele kvality bankovních aktiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)	43
Tabulka 14: Výpočet ukazatele celkové zadluženosti za AIRB	44
Tabulka 15: Výpočet ukazatele celkové zadluženosti za EQUAB	44
Tabulka 16: Výpočet ukazatele celkové zadluženosti za FIOB	45
Tabulka 17: Porovnání ukazatele celkové zadluženosti za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)	47
Tabulka 18: Výpočet ukazatele okamžité likvidity za AIRB	47
Tabulka 19: Výpočet ukazatele okamžité likvidity za EQUAB	48
Tabulka 20: Výpočet ukazatele okamžité likvidity za FIOB	49
Tabulka 21: Porovnání ukazatele okamžité likvidity za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)	50
Tabulka 22: Výpočet ukazatele celkové produktivity za AIRB	51
Tabulka 23: Výpočet ukazatele celkové produktivity za EQUAB	52
Tabulka 24: Výpočet ukazatele celkové produktivity za FIOB	53
Tabulka 25: Porovnání ukazatele celkové produktivity za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v mil. Kč)	54
Tabulka 26: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně aktiv za AIRB	55
Tabulka 27: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně aktiv za EQUAB	56
Tabulka 28: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně aktiv za FIOB	56
Tabulka 29: Porovnání ukazatele struktury bilance na straně aktiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)	57
Tabulka 30: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně pasiv za AIRB	58
Tabulka 31: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně pasiv za EQUAB	58
Tabulka 32: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně pasiv za FIOB	59
Tabulka 33: Porovnání ukazatele struktury bilance na straně pasiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)	60
Tabulka 34: Kapitálová přiměřenost za jednotlivé roky pro AIRB	61
Tabulka 35: Kapitálová přiměřenost za jednotlivé roky pro EQUAB	61
Tabulka 36: Kapitálová přiměřenost za jednotlivé roky pro FIOB	61
Tabulka 37: Porovnání ukazatele kapitálové přiměřenosti za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)	62

Seznam použitých zkratek

AIRB	Air Bank a. s.
ČR	Česká republika
ČNB	Česká národní banka
DEA	Data Envelopment Analysis
EQUAB	Equa Bank a. s.
FIOB	Fio Banka a. s.
mil.	Milion
mld.	Miliarda
ROA	Ukazatel výnosnosti aktiv
ROE	Ukazatel výnosnosti pasiv
SFA	Stochastic Frontier Approach
tis.	Tisíc
tj.	To je
tzv.	Takzvaně

1 Úvod

V průběhu celého života nás provází proces rozhodování – jak sladit své potřeby a přání s našimi finančními limity, které jsou pro každého různé. Shodují se ve skutečnosti, že dnešní spotřeba má pro nás vyšší užitek než spotřeba budoucí. Z tohoto důvodu jsme rozhodnutí zaplatit mnohonásobně vyšší cenu dnes a dopřát si okamžité uspokojení potřeb než vyčkávat do budoucnosti. A naopak. Pokud se máme své potřeby okamžitě vzdát, budeme za to požadovat nějakou formu úplatku. Místem řešení zmiňovaných finančních potřeb může být finanční trh.

Finanční trh jako každý jiný vzniká na základě střetu nabídky a poptávky. Pro poptávku, tedy subjekty poptávající peníze, jsou důležité tři klíčové faktory na požizovaný kapitál. Výnosnost, rizikovost a likvidita. Na straně druhé, tedy na straně nabídky, jsou ty subjekty, které mají přebytečné finance a nabízejí je dal - půjčují je za úplatu, inkasují úroky.

Aktuálně jsou na finančních trzích přebytkovými subjekty věřitelé, nedostatek je dlužníků. Pod označením věřitelé a dlužníci jsou zejména domácnosti, podniky a stát. Věřitelé poskytují své úspory buď přímo či zprostředkovaně (nepřímo). V současné době je využívanější právě nepřímé financování. Důležitými účastníky jsou poskytovatelé finančních služeb, zprostředkovatelé a dohled. A právě bankám, největším účastníkům trhu, se bude práce věnovat.

Nynějším trendem je slučování jednotlivých finančních služeb na jedno místo. Banky tedy již neslouží pouze k přijímání vkladů a poskytování úvěrů, ale je možné si zde připojistit svůj byt či zdraví, obchodovat s cennými papíry aj. Nejvíce spekulovaným tématem jsou zajisté stále se měnící (především směrem nahoru) úrokové sazby k hypotéčním úvěrům, které také banky ve svém portfoliu nabízejí. Ke správnému výběru poskytovatele nejen tohoto úvěru, kdy se zákazník „upisuje“ na několik desítek let, je důležitá precizní analýza veškerých kandidátů a konečný výběr nejvíce finančně zdravého subjektu. K tomu nám může posloužit finanční analýza, které se práce podrobně věnuje.

Téma diplomové práce si autor vybral z oblasti bankovníctví, které se ve studovaném oboru probíralo pouze okrajově, ale je pro celý ekonomický sektor jeho znalost velmi důležitá. Pro praktickou část práce, tedy samotnou finanční analýzu, jsou vybrány tři banky - Air Bank a. s., Equa Bank a. s. a Fio Banka a. s. Hlavním kritériem výběru byla velikost bank, byly vybrány

menší subjekty, které v České republice na bankovním trhu nepůsobí dlouho a v současné době sbírají na velké a stále rostoucí popularitě.

Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Cílem práce je pomocí finanční analýzy zhodnotit hospodaření vybraných podnikatelských subjektů, jimiž jsou banky. Finanční analýza je založena na výpočtu různých ukazatelů, které mají stanovené doporučené hodnoty, na jejich základě vyhodnotíme výsledky za každý subjekt zvlášť, ale také ve vzájemném srovnání.

1.2 Metodika

Jako metodu k vypracování diplomové práce použiji analýzu literatury, zákonů a odborných publikací. Na základě uvedeného si vyberu metodu finanční analýzy, tj. poměrovou analýzu. Údaje z účetních výkazů, které jsou potřeba pro sestavení analýzy, jsou povinně zveřejněné a dostupné na webových stránkách každého ze subjektů. Informace setřídím za víceleté časové období, upravím do požadovaných veličin a využiji jako podklad pro dosazení do konkrétních vzorců. Výsledky porovnáám s doporučenými hodnotami a také vzájemně mezi jednotlivými subjekty.

2 Teoretická východiska

2.1 Vymezení pojmu bankovníctví

Dříve než se bude autor věnovat praktické části diplomové práce – tedy samotné finanční analýze podnikatelských subjektů, nejprve si definuje několik důležitých pojmů z bankovního sektoru.

2.1.1 Definice pojmu banka a právní forma

Banky jsou účastníkem finančního trhu, který je regulován státem. **Velmi zjednodušená, ale výstižná definice je, že to jsou finanční instituce, které přijímají depozita a poskytují úvěry** (1, s. 14). Jejich činnost spočívá zejména v dočasném shromažďování volných peněžních prostředků, které formou úvěru dává následně k dispozici. Vedlejší činností banky také může být investování do cenných papírů, finanční leasing, poskytování záruk, otvírání akreditivů aj., má-li je povoleny v udělené licenci. (2, s. 4). Základní zisk každé banky tvoří rozdíl mezi úrokovými sazbami debetních účtů, tj. úvěrů a kreditních účtů, tj. vkladů (2, s. 3).

Dle zákona o bankách (zákon č. 21/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů) je jedinou přípustnou právní formou bankovního podnikání akciová společnost – ve světě nejvíce převládající forma. K výkonu bankovní činnosti na území České republiky (ČR) musí být subjektu přidělena orgánem dohledu, tj. Českou národní bankou (ČNB), bankovní licence (2, s. 4). Banka, která je podnikatelským subjektem, je tedy zapsána v obchodním rejstříku a výpis musí být uložen u ČNB. Základní kapitál se skládá z akcií v minimální jmenovité hodnotě 500 mil. Kč, v této výši musí být tvořen peněžními vklady. Akcionáři nemají povinnosti ručit za své závazky, naopak banka musí ručit celým svým majetkem. Dle obchodního zákoníku (zákon č. 19/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů) jsou základními orgány banky: valná hromada, která rozhoduje o všech důležitých otázkách kolem banky; představenstvo, které řídí banku mimo konání schůzí valné hromady, a dozorčí rada, která má za úkol dohlížet na podnikatelskou činnost banky.

2.1.2 Vznik, zánik a odnětí bankovní licence

Přidělená bankovní licence od ČNB je jedním z definičních znaků banky. Žádost o udělení je předložena schvalující bance, která následně prostřednictvím dozorčího orgánu zjišťuje, zda žadatel splňuje tato kritéria:

- minimální výše základního kapitálu, který činí 500 mil. Kč a který minimálně v této výši musí být tvořen peněžními vklady,
- průhledný a nezávadný původ základního kapitálu, jeho dostatečnost a vyhovující skladba,
- splácení základního kapitálu v plné výši,
- důvěryhodnost a odborná způsobilost osoby, které má být licence udělena,
- důvěryhodnost a způsobilost osob s kvalifikovanou účastí na bance,
- důvěryhodnost, odborná způsobilost a zkušenost členů statutárního orgánu, členů správní rady, členů dozorčí rady banky a splnění dalších požadavků na orgány banky a jejich členy,
- technické a organizační předpoklady pro výkon navrhovaných činností banky, funkční řídicí a kontrolní systém banky,
- obchodní plán vycházející z navrhované strategie činnosti banky podložený reálnými ekonomickými kalkulacemi,
- průhlednost skupiny osob s úzkým propojením s bankou,
- úzké propojení v rámci skupiny nebrání výkonu bankovního dohledu,
- ve státě, na jehož území má skupina úzké propojení, nejsou právní ani faktické zábrany k výkonu bankovního dohledu,
- sídlo banky musí být na území České republiky,
- banka má alespoň tři zaměstnance nebo fyzické osoby, které uskutečňují svou činnost podle příkazu jiného řídicího zaměstnance (3, s. 5-7).

Licence zaniká dnem, kdy:(2, s. 33)

- nabývá právní moci rozhodnutí o odnětí licence,
- se banka zrušuje (s likvidací),
- na základě rozhodnutí valné hromady, tento den byl stanoven,
- výmazu banky z obchodního rejstříku (bez likvidace),
- nabývá právní moci rozhodnutí o zákazu činnosti banky,
- ukončí svou činnost na území ČR (pro zahraniční banky),

- banka pozbyla ve státě svého sídla oprávnění vykonávat činnost.

Banka od okamžiku zániku bankovní licence nesmí přijímat vklady, poskytovat úvěry a provozovat jiné činnosti, s výjimkou těch, které jsou nezbytně nutné k vypořádání svých závazků a pohledávek – do této doby se považuje za banku či pobočku zahraniční banky.

ČNB odejme bankovní licenci v případě přetrvávajících závažných nedostatků při provozování činnosti, při úpadku banky nebo s případy souvisejícími s povinnou výší kapitálu. Dále také může být odňata, pokud banka do 12 měsíců od udělení licence nezačala svou činnost, pokud více jak 6 měsíců nepřijímá vklady od veřejnosti nebo neposkytuje úvěry nebo uvedla v žádosti o udělení nepravdivé údaje nebo zatajila podstatné informace (2, s. 34).

2.1.3 Organizační struktura bank

Organizační struktura, neboli způsob dosažení vytyčených cílů, z pohledu banky odpovídá zejména na otázky, jak jsou aktivity rozděleny mezi jednotlivé oblasti, jaká je pravomoc a zodpovědnost řídicích pracovníků a jejich oddělení, jakým způsobem jsou předávány informace a přidělovány úkoly. Důležitým faktorem při sestavení organizační struktury je počet oddělení a poboček, zda jsou podřízeny regionálním či místním pobočkám. Organizace banky se zejména díky zákonným podmínkám nutných pro vznik výrazně liší od ostatních podnikatelských subjektů.

Významným faktorem zasahujícím do organizační struktury banky je její velikost. Velké banky poskytující rozsáhlé spektrum služeb obvykle dosahují vyššího počtu poboček než malé banky, které se zaměřují na poskytování základních bankovních služeb. Změny a tvorba organizační struktury patří ke strategickým rozhodnutím a odráží názory managementu na nejefektivnější způsob, jak dosáhnout kladného hospodářského výsledku. Musí především podtrhnout tu skutečnost, že banky poskytují produkty a služby zákazníkům, které jim musí nejenom nabídnout, ale také zrealizovat formou doručení. V malých bankách je kladen důraz na jednotlivce, kolem kterých jsou seskupeny služby a produkty dle jejich konkrétního vzdělání a zaměření. Naopak ve větších bankách více záleží na koordinaci činností jednotlivých odborů, oddělení a lidí.

Typy organizačních struktur bank jsou různé, existují ale oddělení, která musí být v každé z nich. V hlavní účetní knize jsou shromažďovány veškeré transakce z provozních oddělení, které jsou členěny dle zápisů na syntetických účtech. Chronologické zápisy jsou zaznamenávány v účetním deníku. Kontrolní oddělení shromažďuje veškeré zmíněné transakce, které průběžně člení a bilancuje. Každý den jsou transakce zaneseny na účty klientů

a provádí se účetní závěrka. **Tradiční přístup k organizaci banky vychází z hlavních činností, tj. úvěrová činnost, investice a provoz.**

V praxi se při sestavování organizační struktury nelze řídit pochopitelně dle schémat a banky se snaží přizpůsobit se požadavkům dle specifických služeb a produktů, které nabízejí klientům, na které se orientují. Nejjednodušší strukturou je jednotková organizační struktura. Při tvorbě těch složitějších je obvyklé rozdělení funkční, kombinované s uspořádáním na drobné a velké bankovníctví. Činnosti týkající se provozu jsou často oddělené. Specifikovaná organizační struktura zajistí osobní kontakt klienta s jednou osobou v bance, které zrealizuje všechny požadované služby.

V současné době je v bankovním světě trend přechodu z produktové struktury bank na klientskou strukturu, k čemuž postupně dochází i u tradičních bank v ČR. (2, s. 110-122)

2.1.4 Funkce bank

V této podkapitole si vyjmenujeme několik základních funkcí banky. Budeme vycházet z univerzálního typu banky, pro něhož je obvyklé poskytování veškerých bankovních služeb. Při ekonomickém vymezení banky je třeba vycházet z ekonomických funkcí, které banka plní a také je důležité brát v úvahu jak národohospodářský, tak podnikohospodářský pohled.

„Z pohledu podnikohospodářského jsou banky podniky, které provádějí bankovní obchody, neboli jejich výstupem jsou služby označované jako bankovní produkty.“
(4, s. 30)

Z pohledu **národohospodářského** je základní funkcí banky zprostředkování pohybu finančního kapitálu mezi ekonomickými subjekty navzájem. Uvedená funkce se dále dělí na dílčí:

- finanční zprostředkování,
- zprostředkování platebního a zúčtovacího styku,
- emise bezhotovostních peněz,
- zprostředkování finančního investování na kapitálovém a peněžním trhu. (4, s. 30)

Princip **finančního zprostředkování** je umístit získaný kapitál tam, kde přinese nejvyšší rizikově očištěné zhodnocení. Při finančním zprostředkování probíhá transformace kapitálu, kdy banky získané peníze od věřitelů dále poskytnou dlužníkům v jiných formách. Způsobů

transformace je několik, mezi nejčastější patří časová, kdy banky získávají zdroje s jinou splatností, a teritoriální, což je umístění aktiv do odlišných oblastí. (4, s. 31)

Bezpečný a rychlý **platební styk** je podstatnou podmínkou efektivního fungování tržní ekonomiky. V současnosti převládá bezhotovostní forma platebního styku. (4, s. 35)

Emise bezhotovostních peněz je výhradní funkcí ČNB. Je třeba zachovat kapitálovou přiměřenost, trvalou likviditu banky a výši povinných minimálních rezerv, což stanoví ČNB (4, s. 34).

Pro své klienty také banky **zprostředkovávají finanční investování na kapitálovém a peněžním trhu**, kdy například emitují a nakupují cenné papíry. (4, s. 35)

2.1.5 Hospodaření bank

Existence každého ekonomického subjektu, jehož fungování je založeno na tržním principu, je podmíněno úspěšným hospodařením. Cílem každého podnikatele je totiž dosažení zisku.

2.1.5.1 Management banky

„Stejně jako u každé hospodářské jednotky, také u bank nás z ekonomického hlediska zajímá především to, kde získaly zdroje ke svému podnikání, jaké jsou to zdroje a jak jsou využívány.“ (1, s. 245) Na tyto otázky hledá odpovědi management banky, který řídí proces získávání zdrojů a jejich využívání, sledováním krátkodobých i dlouhodobých cílů banky s cílem dosažení zisku. Činnost managementu je značně ovlivněna i vnějšími faktory, tj. situací na bankovním trhu. (1, s. 245)

Cíle dosažení zisku je možné chápat několika způsoby. U akciových společností, tedy i u bank, je v posledních letech tento cíl nahrazován **cílem maximalizovat cenu akcie**. Je obvykle stanovován ve větších společnostech, které nabízí své akcie na veřejných trzích. Pokud budeme vycházet z maximalizace ceny akcie, je třeba posuzovat faktory, které na cenu akcie působí. Běžně používaným modelem je stanovení současné hodnoty budoucího cash flow, dle kterého je cena akcie rovna budoucí hodnotě dividend. Faktory, které ovlivňují hodnotu akcie, jsou dle uvedeného modelu dividendy a ty jsou ovlivňovány výnosy banky a výnosnosti požadované akcionáři, která je ovlivněna rizikem (1, s. 246).

Z dynamického pohledu je banka spojením zdrojů, jejichž struktura a objem se neustále mění v závislosti na tom, jak na jedné straně zdroje do banky přitékají, a z druhé strany, jak z banky odtékají. Řízení banky je řízení neustále se měnícího toku zdrojů s cílem

maximalizovat cenu akcie (zisk) a minimalizovat riziko. V bance musí být vždy dostatek zdrojů na pokrytí všech výběrů. Banka musí být hlavně likvidní (1, s. 247).

Zdroje můžeme klasifikovat z několika hledisek – především se jedná o zdroje cizí a zdroje vlastní. Vlastním zdrojem je kapitál, cizími zdroji jsou depozita a další půjčené zdroje. Dle dalších kritérií můžeme zdroje členit například podle doby splatnosti (1, s. 248).

Cizí zdroje mohou být získány buď krátkodobě, nebo dlouhodobě. Krátkodobé zdroje jsou získávány na trhu mezibankovních depozit, dlouhodobé zdroje mohou mít stejný charakter jako kapitál. V posledních letech banky získávají stále větší objem zdrojů na peněžním trhu a začínají je používat ke krytí dlouhodobých aktiv – výše příjmů banky tak mohou výrazně ovlivnit úrokové sazby a jejich následné změny (1, s. 247-248).

Vlastními zdroji banky jsou kapitál, ážiové fondy a nerozdělený zisk. Kapitál je zapsán v obchodním rejstříku a představuje kmenové akcie. Při založení banky nebo v okamžiku navýšení kapitálu provedou vlastníci vklad do banky, za který získají kmenové akcie. Kapitál lze navýšit také kapitalizací zisku, kdy je zisk účetně převeden pod položku kapitálu (1, s. 248).

Z pohledu **užití zdrojů** převažují investice do úvěrů, neboli aktiv přinášejících úroky. Zdroje jsou umísťovány obvykle do čtyř skupin:

- primární aktiva,
- sekundární aktiva,
- úvěry,
- a investice (1, s. 248).

Z pohledu statistického je bilanční pozice banky představována dvěma portfolii: portfoliem aktiv, tedy jak banka užila zdroje, a portfoliem pasiv, tedy jak banka získala své zdroje. Zmíněný pohled odráží současný stav a zároveň je stavem minulých rozhodnutí managementu. Z dynamického pohledu jsou obě portfolia výchozím bodem pro budoucí rozhodování (1, s. 248).

„Strategie řízení aktiv a pasiv (označované často jako strategie ALM) představují koordinaci výnosových, nákladových a rizikových charakteristik portfolií aktiv a pasiv banky. Každé investiční rozhodnutí banky vyžaduje současné rozhodnutí o tom, jak aktivní operaci financovat.“(1, s. 248)

2.1.5.2 Výnosy a náklady banky

Jako každý podnikatelský subjekt vytvářejí banky svou ekonomickou aktivitou výnosy a k zabezpečení své činnosti a dosažení zmíněných výnosů musí vynaložit náklady. Veškeré náklady a výnosy za určité časové období jsou zaznamenány ve **výkazu zisků a ztrát, což je takzvaný tokový finanční výkaz nebo také zjednodušeně výsledovka**. Účetní jednotka se v okamžiku sestavení výkazu dozví, zda dosáhla zisku či ztráty. Rozdíl mezi celkovými výnosy a náklady představuje hrubý zisk, z něhož vyčíslíme daň z příjmů a následně čistý zisk. Rozdíly bankovního podnikání a jiných podnikatelských subjektů můžeme spatřit ve struktuře nákladů a výnosů. Podle zákona o účetnictví je výsledovka povinnou součástí účetní závěrky. Zákon také předepisuje povinnou strukturu. Položky ve výkazu členíme z pohledu druhového nebo účelového (1, s. 249).

Neméně důležitým výkazem je rozvaha, poněvadž aktiva banky často představují hlavní zdroj výnosů a pasiva významně přispívají k nákladům banky. Rozvaha je dle zákona o účetnictví povinnou součástí účetní závěrky. Lze ji také definovat jako přehled stavu majetku (aktiva) a zdrojů jeho krytí (pasiva) k určitému časovému okamžiku. Výkazu se také říká bilance podniku. Obě zmíněné strany se musejí rovnat, jsou ve vzájemné bilanční rovnici. U komerčních bank lze vzhledem k jejich depozitně-úvěrové činnosti považovat za klíčová aktiva a pasiva generující úrokové výnosy a náklady. Investice do cenných papírů či likvidní aktiva, jako jsou rezervy nebo vklady na mezibankovním trhu, mají také velký podíl na celkových výnosech. Do pasiv, jež vytvářejí náklady, můžeme krom depozit zařadit i emitované dlužnické cenné papíry nebo výpůjčky od ostatních finančních institucí (1, s. 249).

V následující tabulce je uvedena základní struktura banky.

Tabulka 1: Základní struktura bilance banky

Aktiva	Pasiva
1. Pokladní hotovost	1. Závazky k bankám
2. Vklady u centrální banky	2. Závazky ke klientům
3. Státní pokladniční poukázky a poukázky centrální banky	3. Závazky z dluhových cenných papírů
4. Pohledávky za bankami	4. Rezervy
5. Pohledávky za klienty	5. Ostatní pasiva
6. Cenné papíry	6. Podřízený dluh
7. Majetkové účasti	7. Základní kapitál
8. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek	8. Kapitálové fondy
9. Pohledávky z upsaného základního kapitálu	9. Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku
10. Ostatní aktiva	10. Emisní ážio
	11. Nerozdělený zisk z předchozích období

Zdroj: Upraveno dle [4]

Základním zdrojem výnosů komerčních bank jsou úroky. Úrokové výnosy nejsou tvořeny pouze z úroků poskytnutých úvěrů svým klientům, ale také z úroků poskytnutých úvěrů ostatním finančním institucím a z vkladů uložených u jiných bank. **Nejdůležitější položkou z pohledu nákladů jsou zpravidla úrokové náklady,** z nichž jsou to hlavně úroky placené z přijatých klientských a mezibankovních depozit (1, s. 250).

2.1.5.3 Hodnocení hospodaření bank

Zaměříme se na hodnocení výsledku hospodaření, jež má přímý dopad hned na několik zájmových skupin. V první řadě to jsou akcionáři, kterým jsou ze zisku vypláceny dividendy. Dále zaměstnanci poboček. Motivační programy v bankách a následná výplata odměn zaměstnancům jsou také navázány na výsledek hospodaření. A v neposlední řadě je tento ukazatel předmětem zájmu klientů, kteří se podle výsledku hospodaření mohou rozhodovat, kam uloží své peníze. **Představíme si metody používané k měření a hodnocení ziskovosti a efektivnosti bank** (1, s. 259).

K hodnocení **ziskovosti banky** slouží několik ukazatelů v podobě vzájemných poměrů, které také slouží ke srovnání výsledných hodnot s konkurencí. Samotný ukazatel má velmi omezenou vypovídací schopnost, je nutné pracovat s časovými řadami a sledovat vývoj ukazatele v minulosti. K nejdůležitějším a nejpoužívanějším ukazatelům patří výnosnost aktiv (ROA) a výnosnost pasiv (ROE). Ukazatel ROA poukazuje především na schopnost managementu využívat aktiva k vytvoření zisku, je tedy klíčovým pro řídicí pracovníky. ROE představuje míru výnosu, jež spadá do rukou akcionářům banky – tedy čistý zisk, který akcionáři obdrží. ROE je pro akcionáře důležitým ukazatelem, dle kterého je možné zhodnotit úspěšnost své vložené investice (1, s. 259-261).

Analýza efektivnosti zkoumá vztah mezi použitými vstupy a vyprodukovanými výstupy. Veškeré metody ke stanovení efektivnosti jsou založeny na výpočtu jednoho uceleného ukazatele, což je oproti ukazatelům hodnotícím ziskovost, které používají více hodnot, praktičtější z hlediska porovnání s konkurencí. Celkovou efektivnost lze rozdělit následně:

- technickou efektivnost,
- alokační efektivnost,
- efektivnost z rozsahu,
- efektivnost ze sortimentu.

První dvě uvedené se souhrnně nazývají **relativní efektivnost**, která je založena na hodnotě hranice efektivnosti a následném měření stupněm neefektivnosti od této hranice.

K definování hranice efektivnosti existuje mnoho metod, které lze zařadit do dvou základních kategorií – parametrické (ekonometristické) metody a neparametrické (lineárně programovací) metody. Z parametrických metod je nejznámější Stochastic Frontier Approach (SFA) a z neparametrických metod to je Data Envelopment Analysis (DEA) (1, s. 268-269).

V rámci SFA se relativní efektivnost měří pomocí nákladové a ziskové funkce – tj. řešení minimalizace nákladů a maximalizace zisku. Další metodou je DEA. Tento způsob představuje definování poměru vážené sumy vstupů a vážené sumy výstupů (1, s. 269-270).

2.2 Vymezení pojmu finanční analýza

V nadcházející části diplomové práce, která je stěžejní zejména v praktickém bloku, bude představen pojem finanční analýza, její hlavní cíl, analytické metody. V samotném závěru této kapitoly se seznámíme s ukazateli, s kterými bude dále pracováno.

2.2.1 Předmět a cíl finanční analýzy

„Aby byl podnik úspěšný, potřebuje rozvinout své schopnosti, přidávat nové výkony, učit se novým dovednostem, naučit se prodávat tam, kde většina jeho konkurentů neuspěla, stávat se skutečně dobrým v něčem, co je pro podnikovou kulturu nové, a být prospěšný. Měl by znát příčiny úspěšnosti či neúspěšnosti podnikání, aby mohl včas ovlivňovat faktory vedoucí k jeho prosperitě.“ (5, s. 3)

Finanční analýza je diagnostikou, která umožňuje odhalovat působení ekonomických a neekonomických faktorů, ale také tyto faktory umožňuje prognózovat. Je to metoda hodnocení finanční stránky podniku, kdy se získaná data třídí, agregují, vzájemně se poměřují, kvantifikují se vztahy mezi lidmi, hledají se souvislosti a určuje se jejich vývoj. Finanční analýza se zaměřuje zejména na odhalení silných a slabých stránek podniku, představuje podklad pro hodnocení managementu (5, s. 3).

„Cílem finanční analýzy podniku je zpravidla:

- posouzení vlivu vnitřního i vnějšího prostředí podniku,
- analýza dosavadního vývoje podniku,
- komparace výsledků analýzy v prostoru,
- analýza vztahů mezi ukazateli (pyramidální rozklady),
- poskytnutí informací pro rozhodování do budoucnosti,
- analýza variant budoucího vývoje a výběr nejvhodnější varianty,
- interpretace výsledků včetně návrhů ve finančním plánování a řízení podniku.“

(5, s. 4)

Informace potřebné pro finanční analýzu jsou shromažďovány z účetních výkazů, tj. rozvaha, výkaz zisků a ztrát a výkaz cash flow. V uvedených výkazech existují stavové a tokové veličiny, stavové je pro potřeby analýzy nutné přepočítat na průměrné hodnoty, které lépe vyjadřují jejich roční výši (6, s. 26).

K výše uvedenému existují některá omezení:

- Účetní výkazy se vážou k minulosti, použití těchto údajů tak může být zavádějící. Finanční analýzy jsou doplněny o kvalifikovaný odhad výsledků po datu údajů zveřejňovaných ve finanční analýze.
- Informace uváděné v rozvaze jsou v účetních cenách, které se mnohdy nerovnájí tržním. Snížení ceny je v účetnictví vyjádřeno pomocí opravných položek a odpisů, zvýšení ale už zobrazeno není.
- Zdroje, které mají značný vliv na efektivitu podnikání, nejsou v účetnictví zobrazeny.
- Při tvorbě bankovních výnosů a nákladů vznikají mimobilanční položky, které nejsou ve finančních výkazech vyčísleny (6, s. 27).

2.2.2 Horizontální a vertikální analýza

Prvním krokem finanční analýzy je vertikální a horizontální rozbor účetních výkazů. Obě uvedené analýzy hledají ve výkazech souvislosti, nikoliv jen „nečtou“ absolutní částky. **Horizontální i vertikální analýza by měly pomoci snadněji nahlédnout do účetních výkazů, se kterými bychom měli být již řádně seznámeni.**

Horizontální analýza sleduje vývoj veličin v čase – nejčastěji k minulosti. Lze sledovat například meziroční změny sledovaných veličin, ke kterým lze využít různé indexy či difference (rozdíly). Horizontální analýzu je doporučeno provádět jak v relativním, tak v absolutním poměru. Naopak vertikální analýza sleduje strukturu výkazu ke konkrétní veličině (7, s. 11-18).

2.2.3 Poměrová analýza

Poměrová analýza je v bankovníctví využívanější než obě výše uvedené. Základní rozdíl mezi nimi je ten, že poměrová analýza dává do poměru položky vzájemně mezi sebou, nesleduje tedy jen vývoj jedné veličiny ve vztahu k druhé sledované či v čase. Banka je složitým organismem a k jeho charakteristice nám nestačí pouze jeden ukazatel. Představa o „finančním zdraví“ podniku tak ukazuje opět jiné souvislosti (7, s. 31).

Poměrová analýza je založena na výpočtu několika skupin ukazatelů – tzv. soustav ukazatelů. Podnik, aby mohl dlouhodobě existovat, musí být nejen rentabilní (výnosný), ale také likvidní a přiměřeně zadlužený. V následující kapitole si představíme jednotlivé soustavy ukazatelů – ukazatele rentability, kvality bankovních aktiv, zadluženosti, likvidity, produktivity

práce, struktury bilance a kapitálové přiměřenosti, se kterými budeme v praktické části pracovat (7, s. 31).

2.2.3.1 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability patří v praxi k nejsledovanějším ukazatelům proto, že **informují o efektu, jakého bylo dosaženo vloženým kapitálem**. Při tvorbě finanční analýzy banky využijeme následující vzorce k rentabilitě vlastního kapitálu a rentabilitě bankovních aktiv (6, s. 30-35):

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Hodnoty ROE dosáhneme, když vypočítáme poměr čistého zisku po zdanění a průměrného vlastního kapitálu banky. ROE vychází z ročního zisku, není tedy možné postihnout finanční dopad, který se týká více období. Také v sobě nezachycuje rizika, která banka při podnikání podstupuje.

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk po zdanění}}{\text{vlastní kapitál banky}} \cdot 100 \quad (1)$$

Rentabilita bankovních aktiv (ROA)

ROA je podrozkladem ROE. Do poměru se dostává čistý zisk po zdanění a průměrný stav aktiv. V okamžiku, kdy se vypočtená hodnota rovná 1,00, tak se jedná o mezinárodně uznávanou optimální úroveň ukazatele.

$$ROA = \frac{\text{čistý zisk po zdanění}}{\text{stav aktiv}} \cdot 100 \quad (2)$$

Oba uvedené ukazatele lze rozkládat na další dílčí ukazatele.

2.2.3.2 Ukazatele kvality bankovních aktiv

Ukazatele kvality bankovních aktiv vypovídají o rizikovosti bankovního portfolia.

Mezi další ukazatele, kterým se bude práce věnovat, jsou ukazatele kvality bankovních aktiv. Jednoduše řečeno – vypovídají o rizikovosti portfolia. Důležité je sledovat vývoj tohoto ukazatele v časové řadě. Ukazatel je možné vypočítat jako poměr objemu vytvořených rezerv a opravných položek k finančním pohledávkám (6, s. 32-33).

$$K_a = \frac{\text{opravné položky k úvěrům}}{\text{celkové úvěrové pohledávky ke klientům}} \cdot 100 \quad (3)$$

2.2.3.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti zkoumají vztah mezi cizími a vlastními zdroji. Zobrazují, jak velkou část aktiv financuje banka z cizích zdrojů a jako velkou část aktiv z vlastních zdrojů. Výskyt zadluženosti nutně neznamená negativní charakteristiku podniku, ve fungující firmě může naopak přispívat k rentabilitě vlastního kapitálu.

Zlatým pravidlem je řešení, kdy by dlouhodobý majetek měl být financován dlouhodobými zdroji, krátkodobý pak krátkodobými zdroji. Základním ukazatelem zadluženosti je celková zadluženost. Vypočtená hodnota zobrazuje, z jak velké části jsou aktiva financována cizím kapitálem. Čím větší část majetku banky je financována z vlastních zdrojů, tím nižší bude výsledná hodnota celkové zadluženosti, což je prvotním zájmem věřitelů (7, s. 34-36).

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \cdot 100 \quad (4)$$

2.2.3.4 Ukazatele likvidity

Likvidita je vyjádřena jako schopnost podniku dostát svým závazkům. Je důležitým ukazatelem pro získání, či nezískání důvěry od věřitelů. Banka ve svém majetku drží tzv. likvidní aktiva, která může použít ke splácení závazků, aniž by ohrozila svoji existenci na bankovním trhu. Dva ukazatele likvidity použijeme pro potřeby naší práce – ukazatel okamžité likvidity a ukazatel běžné likvidity (6, s. 29).

Ukazatel okamžité likvidity dává do poměru vysoce likvidní aktiva a okamžitě splatné závazky. Vysoce likvidní aktiva jsou ta, která má banka okamžitě k dispozici, tj. hotovost v pokladně, povinné minimální rezervy držené u centrální banky, netermínované vklady u jiných bank. Jako okamžitě splatné závazky si představíme netermínované primární vklady klientů nebo okamžitě splatné závazky k ostatním bankám (6, s. 29).

$$L_o = \frac{\text{vysoce likvidní aktiva}}{\text{okamžitě splatné závazky}} \cdot 100 \quad (5)$$

Ukazatel běžné likvidity vyjadřuje, jaká je rovnováha mezi likvidními aktivy a krátkodobými závazky. Pod pojmem likvidní aktiva si představíme součet vysoce likvidních aktiv (dříve specifikovány) a vysoce likvidních cenných papírů a dluhopisů. Krátkodobé závazky jsou závazky se splatností do krátkého časového úseku (6, s. 29).

$$L_b = \frac{\text{likvidní aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \cdot 100 \quad (6)$$

2.2.3.5 Ukazatele produktivity práce

Tento ukazatel sleduje výkonnost podniku ve vztahu k nákladům na jednoho zaměstnance. Výsledek odráží také manažerské schopnosti řízení banky. Pro naše potřeby budeme vycházet z **ukazatele celkové produktivity**, existují i objemové a ukazatele nákladové intenzity.

Ukazatel celkové produktivity vyjádří výši dosaženého zisku na zaměstnance. Vypočteme ho jako poměr čistého zdaněného zisku a průměrného přepočteného počtu zaměstnanců (6, s. 31-32).

$$P_c = \frac{\text{čistý zisk po zdanění}}{\text{průměrný přepočtený počet zaměstnanců}} \quad (7)$$

2.2.3.6 Ukazatele struktury bilance

Ukazatele struktury bilance poskytnou celkový rámcový obraz o bilanční rovnováze a podnikatelském zaměření banky. Rozvaha je situována do položek aktiv a položek pasiv a současně dle jejich likvidity. Ukazatele struktury bilance mají hned několik významů, mezi nejdůležitější řadíme fakt, že poskytují podklady pro komparaci mezi bankami, které nabízejí obdobné bankovní služby, a určují míru rovnováhy mezi jednotlivými položkami aktiv a pasiv a z hlediska zjištění likvidity.

Seznámíme se se základními dvěma ukazateli – jedním pro aktivní položky a druhým pro pasivní. Oba ukazatele lze dále specifikovat na dílčí – dle časové řady, typu klientů a další.

Ukazatel na straně aktiv nezodpovídá jen na otázku zaměření banky, ale také na míru koncentrace pohledávek v portfoliu banky a z toho vyplývajícího indikátoru rizika z koncentrace investic. Hodnota by neměla přesáhnout 80 %, kdy je již riziko vysoké.

$$S_u = \frac{\text{pohledávky ke klientům}}{\text{celková aktiva}} \cdot 100 \quad (8)$$

Ukazatel na straně pasiv je složen obdobně jako ten výše zmíněný. Jedná se o podíl závazků na celkových pasivech (6, s. 27).

$$S_z = \frac{\text{závazky ke klientům}}{\text{celková pasiva}} \cdot 100 \quad (9)$$

2.2.3.7 Ukazatel kapitálové přiměřenosti

Ukazatel kapitálové přiměřenosti je sledován orgánem dohledu a je povinností jej průběžně zveřejňovat – hodnota by neměla klesnout pod 8 %. Cílem je, aby byl v dostatečné výši zajištěn kapitál banky jako zdroj ke krytí ztrát. Zamezí se tím přenesení rizika na věřitele.

Ukazatel lze vypočítat jako poměr skutečného kapitálu banky a kapitálových požadavků k úvěrovému riziku bankovního portfolia (A) a k součtu požadavků k úvěrovému riziku obchodního portfolia, riziku angažovanosti, obecnému úrokovému a akciovému riziku a komoditnímu riziku (B) (6, s. 34).

$$kp = \frac{\text{kapitál}}{\text{kapitálový požadavek A} + \text{kapitálový požadavek B}} \cdot 0,08 \geq 0,08 \quad (10)$$

3 Vlastní práce

Praktická část diplomové práce se zabývá výpočtem již specifikovaných ukazatelů. Každý z ukazatelů je vyjádřen dosažením hodnot z veřejně dostupných výkazů do vzorců za jednotlivé banky a roky. Výsledky budou následně porovnány s doporučenými hodnotami. Závěr bude věnován vzájemnému srovnání mezi bankami. Aby byla práce co nejaktuálnější, bylo vybráno období šesti posledních let, pro které jsou již dostupná data, tj. roky 2012-2017. Veškeré údaje jsou získané z povinně zveřejňovaných konsolidovaných účetních závěrek.

3.1 Vybrané subjekty

Vzhledem k faktu, že v současné době v České republice sbírají na popularitě nové menší banky, tak se práce zaměří na analýzu třech zástupců bank malé velikosti – konkrétně Air Bank a. s., Equa Bank a. s. a Fio Banka a. s. V první řadě budou banky stručně představeny.

3.1.1 Air Bank a. s.

Air Bank a. s. (AIRB) vznikla v únoru roku 2010, k tomuto datu známa jako Brusson a. s. V červnu roku 2011 byla do obchodního rejstříku zapsána již jako Air Bank a. s. a od listopadu téhož roku začala banka nabízet své služby zákazníkům. Patří do mezinárodní skupiny PPF, což je jedna z největších finančních a investičních skupin ve východní a střední Evropě. Jediným akcionářem je společnost HomeCredit B. V., ve které skupina PPF drží majetkový podíl 88,62 % a skupina EMMA 11,38 %. Ke konci roku 2017 sčítá banka 35 poboček, které se vzhledem k vizi banky, tj. důrazu na internetové bankovníctví, nechystá více rozšiřovat – naopak je v plánu zvýšit základnu dosavadních 330 bankomatů o dalších několik desítek. Vlastní kapitál banky k 31. 12. 2017 činí 6,2 mld. Kč (8).

3.1.2 Equa Bank a. s.

Equa Bank a. s. (EQUAB) působí na českém trhu od roku 2011. Jediným akcionářem je společnost Equa Group Ltd, která je ve vlastnictví fondů, jimž poskytuje poradenství britská společnost Anacap Financial Partners LLP. V současné době provozuje EQUAB 58 obchodních míst po celé České republice. Vlastní kapitál je ke konci roku 2017 ve výši 3,5 mld. Kč (9).

3.1.3 Fio Banka a. s.

Fio Banka a. s. (FIOB) získala bankovní licenci v roce 2010. FIOB navazuje na úspěšné působení Finanční skupiny Fio. Je ryze českým subjektem s českými majiteli a své služby nabízí již ve více než 70 pobočkách a 168 bankomatech. Ke konci roku 2017 má banka jediného

akcionáře obchodní společnost Fio holding a. s. Vlastní kapitál společnosti sčítá k 31. 12. 2017 hodnotu téměř 1,7 mld. Kč (10).

3.2 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability patří mezi nejdůležitější – zaměřují se na analýzu dosaženého hospodářského výsledku, což je hlavní předmět zájmu každého úspěšného podnikatele.

3.2.1 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

První z ukazatelů – ROE - je vyjádřením podílu čistého zisku po zdanění a průměrného vlastního kapitálu banky. Hodnoty jsou postupně dosazeny do vzorce (1). Výsledky jsou uvedené v procentech.

V tabulce níže je vypočítána hodnota ukazatele ROE za **AIRB** v období 2012-2017.

Tabulka 2: Výpočet ukazatele ROE za AIRB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Čistý zisk (v mil. Kč)	-340	-80	313	268	454	1 125
Vlastní kapitál (v mil. Kč)	2 596	4 006	4 640	5 415	5 239	6 163
ROE (v %)	-13	-2	7	5	9	18

Zdroj: vlastní zpracování dle [11]

V prvních dvou sledovaných letech, tj. 2012 a 2013, dosáhla banka minusové hodnoty ROE, což je zapříčiněno převážně záporným hospodářským výsledkem. Důvodem je fakt, že AIRB je v roce 2012 a 2013 stále nováčkem na bankovním trhu, veškeré finance tedy využívá k rozsáhlé marketingové kampani a rozšíření stávajícího kapitálu. Následující rok (2014) banka prvně vykazovala zisk, to se projevilo ve velikosti vlastního kapitálu, který byl navýšen o poměrnou část zisku – toho nerozděleného, který na konci účetního období sčítá 261 mil. Kč. Zisku společnost dosáhla především díky zvyšujícím se úrokovým výnosům (oproti r. 2013 +988 mil. Kč) a naopak snižujícím se úrokovým nákladům (oproti r. 2013 -334 mil. Kč). ROE je v uvedeném roce 7 %. V roce 2015 AIRB vstoupila na trh s několika novinkami. Záměrem bylo elektronizovat většinu služeb. Meziroční pokles zisku je 14 %, který je mimo již uvedeného zapříčiněn také novou právní úpravou týkající se příjmu z karetních poplatků. ROE oproti předchozímu roku mírně klesla na 5 %. Příští účetní období (r. 2016) vlivem rostoucího počtu klientů dosáhla banka čistého zisku ve výši 454 mil. Kč, vlastního kapitálu 5 239 mil. Kč, poměrem těchto hodnot je získáno ROE ve výši 9 %. Poslední sledovaný rok banka dosáhla více než dvojnásobného čistého zisku, to je zapříčiněno převážně snížením nákladů. Bance se

oproti minulému roku podařilo vydat za provozní náklady o 500 mil. Kč méně než v roce předchozím. V roce 2017 byla hodnota ROE nejvyšší za sledované období, tj. 18 %.

Tabulka 3 přehledně zobrazuje vypočtené hodnoty ROE za **EQUAB**.

Tabulka 3: Výpočet ukazatele ROE za EQUAB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Čistý zisk (v mil. Kč)	-444	-393	-357	-382	-68	110
Vlastní kapitál (v mil. Kč)	1 296	1 647	2 333	2 978	3 294	3 501
ROE (v %)	-34,26	-23,87	-15,30	-12,83	-2,06	3,14

Zdroj: vlastní zpracování dle [12]

Také EQUAB dosahuje v prvním sledovaném roce a zároveň prvním celým kalendářním rokem, kdy podniká, záporné hodnoty ROE, tj. -34,26 %. Banka podniká od roku 2011, vykazuje tedy ve svých začátcích výrazné ztráty (roky 2012-2016). Ovšem meziročně banka svoji ztrátu snižuje. V roce 2013 se podařilo dosáhnout čtyřnásobného provozního zisku v porovnání s rokem předchozím. Plusem je také minimální růst správních nákladů, tzn. v řádu jednotek. Základní kapitál je v tomto roce snížen o vykázanou ztrátu, ale na druhou stranu i navýšen o téměř dvojnásobnou hodnotu financí převedenou z fondů. V následujícím roce EQUAB sčítá o polovinu více klientů než doposud. Růst klientely se odráží zejména na snížení ztráty na -357 mil. Kč, což je meziročně zlepšení o 9 %. Roku 2015 se banka soustředila na rozšíření poboček do celé republiky. S uvedeným jsou spjaty rostoucí náklady v mnoha oblastech, což přímo souvisí s prohloubením ztráty. Vlastní kapitál oproti minulému roku vykazuje kladnou hodnotu kurzových rozdílů a oceňovacích rozdílů nezahrnutých do výsledku hospodaření. Díky převodům do fondů vzrostl až do výše 2 978 mil. Kč. ROE je v uvedeném roce ve výši -12,83 %. Postupným budováním pobočkové sítě se od roku 2016 řadí EQUAB mezi středně velké banky. V roce 2017 pokračuje banka v pozitivním trendu hospodaření a po šesti letech fungování na bankovním trhu dosahuje zisku. K vynikajícímu hospodářskému výsledku přispívá nejen rostoucí klientela a obliba banky, ale zejména možnost dlouhodobého efektivního řízení nákladů, neboť rostoucí banka umožňuje realizovat některé úspory z rozsahu. Poprvé za sledované období dosahuje i ROE kladné hodnoty, tj. 3,14 %.

Pro závěrečné srovnání ukazatele ROE mezi všemi bankami je třeba si nejprve vyčíslit individuální hodnoty za **FIOB**.

Tabulka 4: Výpočet ukazatele ROE za FIOB

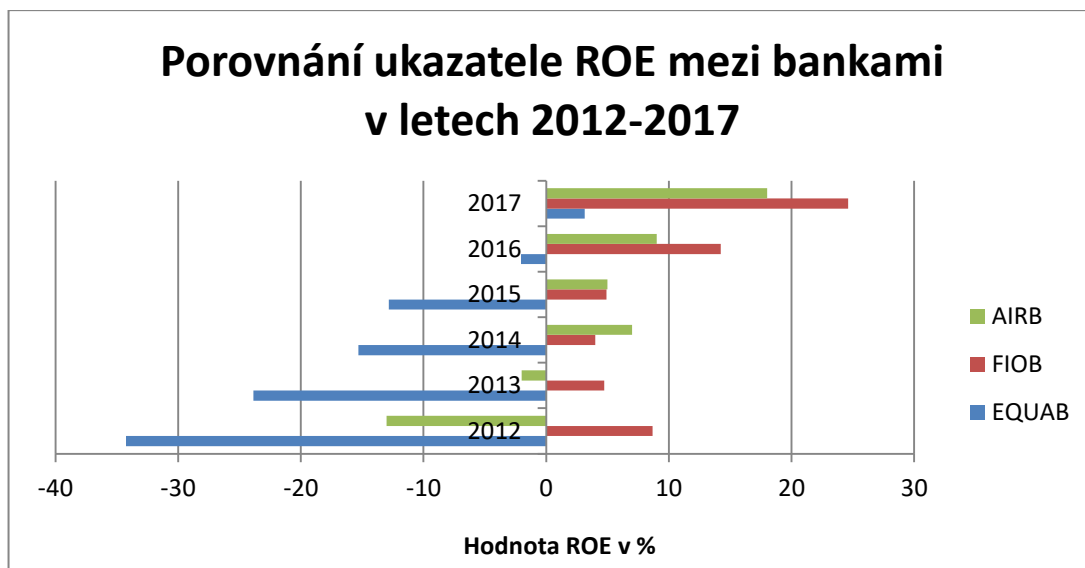
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Čistý zisk (v mil. Kč)	63	36	40	52	178	408
Vlastní kapitál (v mil. Kč)	726	763	1 003	1 056	1 251	1 659
ROE (v %)	8,68	4,72	3,99	4,92	14,23	24,6

Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

FIOB již v roce 2012 (tj. druhý rok podnikání), i přes vstup nových konkurentů na trh, dosahuje velmi vysokého kladného hospodářského výsledku v příznivé výši ROE 8,68 %. V následujícím roce bance výrazně vzrostly závazky – konkrétně vůči bankám o více než 125 mil. Kč (r. 2012 ve výši 260 mil. Kč) a vůči klientům o více než 8 520 mil. Kč. Vlivem uvedeného banka v roce 2013 vykazovala zisk ve výši 36 mil. Kč, meziroční pokles je 44 %. Došlo také ke zvýšení nerozděleného zisku, a tím nepatrně vlastního kapitálu o 37 mil. Kč. ROE se téměř o polovinu snížila na 4,72 %. V roce 2014 lze označit finanční situaci banky jako velmi dobrou. Banka trvale disponuje dostatečným množstvím pohotově likvidních finančních prostředků k uhrazení svých závazků, pravidelně a v plné výši uhrazuje své příspěvky do garančních fondů burzy, do fondu pojištění vkladů a garančního fondu obchodníků s cennými papíry. Rentabilita vlastního kapitálu je ve výši 3,99 %. V tomto roce 2014 byl také splacen celý základní kapitál (760 mil. Kč). V následujících třech sledovaných letech již byl zachován trend růstu všech uváděných hodnot. V roce 2016 banka zhodnotila své působení na trzích cenných papírů a zisky z akcií a podílů meziročně mnohonásobně vzrostly (r. 2015 ve výši 40 tis. Kč, r. 2016 ve výši 48 381 tis. Kč), což je jedním z důvodů zvýšení zisku v roce 2016 o 126 mil. Kč. Uvedené se odrazilo také ve výši základního kapitálu, který se navýšil. V roce 2016 ani 2015 nedošlo k navýšení základního kapitálu úpisem akcií. Roku 2017 se vlivem růstu výnosů z úroků, snížení nákladů z úroků a zvýšení výnosů z poplatků a provizí zvýšil zisk až do výše 408 mil. Kč, tj. o více než 129 % oproti roku předchozímu. ROE je na konci sledovaného období ve výši 24,6 %.

Meziroční porovnání dosažených výsledků ukazatele ROE za jednotlivé banky

V následující části práce jsou graficky zobrazeny dosažené výsledky a srovnání výsledků mezi bankami.

Obrázek 1: Grafické znázornění porovnání ukazatele ROE za jednotlivé banky v letech 2012-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Na první pohled je patrné, že ve sledovaném období 2012-2017 dosahuje nejvyšších, tím pádem nejlepších hodnot FIOB – hodnoty se pohybují v rozmezí 3,99-24,60 %. Naopak nejhorší hodnoty vykazuje EQUAB, která až na poslední rok vykazuje záporné hodnoty ROE. Největší rozdíly ve sledovaném období zaznamenala AIRB, kdy v roce 2012 s výší ROE -13% dosáhla po pěti letech na hodnotu 18 %. Výsledky jsou znázorněny také v níže uvedené tabulce.

Tabulka 5: Porovnání ukazatele ROE za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AIRB	-13	-2	7	5	9	18
EQUAB	-34,26	-23,87	-15,30	-12,83	-2,06	3,14
FIOB	8,68	4,72	3,99	4,92	14,23	24,60

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

3.2.2 Rentabilita bankovních aktiv (ROA)

Mezi další neméně důležitou rentabilitu, kterou se bude práce zabývat, je rentabilita bankovních aktiv. Do poměru se dostává čistý zisk s hodnotou aktiv, výsledek vyjádříme v procentech. Za mezinárodně uznávanou výši ukazatele ROA je považována hodnota 1,00. Dosazujeme do vzorce (2).

První z bank, pro kterou jsou vyčísleny hodnoty ROA, je **AIRB**.

Tabulka 6: Výpočet ukazatele ROA za AIRB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Čistý zisk (v mil. Kč)	-340	-80	313	268	454	1 125
Aktiva (v mil. Kč)	36 573	52 166	63 009	77 249	87 444	99 293
ROA (v %)	-0,93	-0,15	0,50	0,35	0,52	1,13

Zdroj: vlastní zpracování dle [11]

První sledovaný rok banka vykazovala hlubokou ztrátu, tj. -340 mil. Kč. I přes plánovaně ztrátové hospodářství je banka v prvních letech na trhu velmi silnou a stabilní společností s bilanční sumou ve výši 36 573 mil. Kč. Objemově nejvýznamnější položkou jsou na straně aktiv likvidní finanční položky ve formě cenných papírů, krátkodobých depozit u finančních institucí a zůstatků na běžných účtech v celkové výši 19,2 mld. Kč. ROA je ve výši -0,93 %. První roky fungování sice bance přinesly překvapivě vysoký počet nových klientů, ale v porovnání s náklady, které jsou potřeba k chodu banky, to nebylo dostačující a AIRB i v roce 2013 vykazuje ztrátu. Nejvyšší podíl vynaložených finančních prostředků se vztahuje ke správním a režijním nákladům, jako jsou mzdy či náklady na pronájem. Aktiva se naopak výrazně zvýšila. Hodnota celkových aktiv je 52 166 mil. Kč. Důvodem je růst finančních položek aktiv, jako jsou investice do dceřiných společností a hlavně začátky poskytování úvěrů zákazníkům aj. Rentabilita se zlepšila na hodnotu -0,15 %. V roce 2014 mimo jiné položky, výše poskytnutých úvěrů (klientům i finančním institucím) se zvýšila a to mělo za následek nárůst aktiv na více než 63 mld. Kč. Banka také tento rok poprvé dosahuje kladného hospodářského výsledku, respektive zisku. Velký podíl na zmiňovaném úspěchu mají čisté úrokové výnosy, které se oproti roku 2013 zvýšily o téměř 900 mil. Kč. Hodnota ROE je pro tento rok ve výši 0,50 %, což stále značí velmi slabou návratnost aktiv. Další sledovaný rok (2015) vykazovala AIRB na konsolidovaném základě bilanční výši 77,2 mld. Kč. Z pohledu objemu byly nejvýznamnější položkou aktiv na konci roku likvidní finanční prostředky ve formě cenných papírů, krátkodobých depozit u finančních institucí a konečných zůstatků na běžných účtech ve výši 47,4 mld. Kč. Druhou nejvýznamnější položkou byly úvěry poskytnuté klientům a zejména dceřiným společnostem v souvislosti s financováním retailových pohledávek nakoupených od spřízněných osob v celkové hodnotě 27 mld. Kč. Zanedbatelná nebyla ani částka ve výši 1,4 mld. Kč investovaná do dlouhodobého hmotného a nehmotného

majetku. ROA je také díky poklesu úrokových výnosů a provozních výnosů oproti roku 2014 nižší, respektive ve výši 0,35 %. Aktiva následující dva roky strmě stoupají. Důvodem je především nárůst poskytovaných úvěrů zákazníkům a zvýšení položky peněz a peněžních ekvivalentů. V roce 2017 je hodnota ROA na doposud nejvyšší a nejlepší hranici 1,13 %.

V další části je vypočítána hodnota ukazatele **EQUAB** v témže období jako u předešlého subjektu.

Tabulka 7: Výpočet ukazatele ROA za EQUAB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Čistý zisk (v mil. Kč)	-444	-393	-356	-382	-68	110
Aktiva (v mil. Kč)	8 985	18 158	27 374	36 933	44 065	49 989
ROA (v %)	-4,94	-2,16	-1,30	-1,03	-0,15	0,22

Zdroj: vlastní zpracování dle [12]

V prvních pěti letech, kdy EQUAB vstoupila na trh a podniká, vykazuje záporný hospodářský výsledek. V roce 2012, kdy se do poměru dostává ztráta ve výši -444 mil. Kč a hodnota aktiv ve výši 8 985 mil. Kč, je návratnost aktiv velmi nízká, tj. -4,94 %. V následujícím účetním období se téměř zdvojnásobily finance držené v pokladně a vklady u centrální banky, tzn. do výše 833 mil. Kč. Významný nárůst zaznamenaly také pohledávky za klienty – členy družstevních záložen, konkrétně ostatní pohledávky, které se zvýšily 2,5 krát. Vlivem zmiňovaných změn došlo také ke zlepšení hodnoty ROA na -2,16 %. Roku 2014 banka pokračovala ve snižování ztráty (ke konci roku -356 mil. Kč) a zvyšovala bilanční sumu. Poskytované služby, které tento rok přinášely nejvyšší zisk, je vedení účtů a účtované poplatky za pojištění. Největší skok mezi aktivy zaznamenala položka státních bezkupónových dluhopisů a ostatních cenných papírů přijímaných centrální bankou k refinancování. Zásadním emitentem dluhových cenných papírů držených bankou je Ministerstvo financí ČR, které vydalo veškeré cenné papíry v portfoliu EQUAB v celkové sumě 2 624 mil. Kč. Hodnota ROA je -1,30 %. Mezi aktiva banky patří mimo jiné i pohledávky za bankami – které se dále člení na několik typů. Mezi nejdůležitější z nich v roce 2015 patří reverzní repa s ČNB, která sčítají hodnotu 3 000 mil. Kč (2014: 1 600 mil. Kč). Jsou zajištěny převodem státních pokladničních poukázek, jejichž tržní ocenění bylo k 31. prosinci 2015 ve výši 2 939 mil. Kč (2014: 1 568 mil. Kč) a je vykázáno v podrozvaze v položce „Přijaté zástavy a zajištění“. I přes zvýšení ztráty se hodnota ROA zlepšila a pro rok 2015 je ve výši -1,03 %. Roku 2016 banka díky snížení nákladů v mnoha oblastech evidovala

výrazné snížení ztráty na hodnotu -68 mil. Kč. S rostoucími pohledávkami za klienty rostou také aktiva i hodnota ROA na -0,15 %. Poslední ze sledovaných let 2017 byl pro banku zásadní z toho důvodu, že po letech píle dosáhla zisku. Příčinou je rostoucí obliba u klientely, zejména té mladší generace. Návratnost aktiv ke konci sledovaného období stoupá, ale stále ji nelze označit za nejpříznivější, tj. 0,22 %.

Ukazatel rentability bankovních aktiv je vypočítán i pro **FIOB**.

Tabulka 8: Výpočet ukazatele ROA za FIOB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Čistý zisk (v mil. Kč)	63	36	40	52	178	408
Aktiva (v mil. Kč)	18 561	27 260	40 875	57 611	80 480	107 574
ROA (v %)	0,34	0,13	0,01	0,09	0,22	0,38

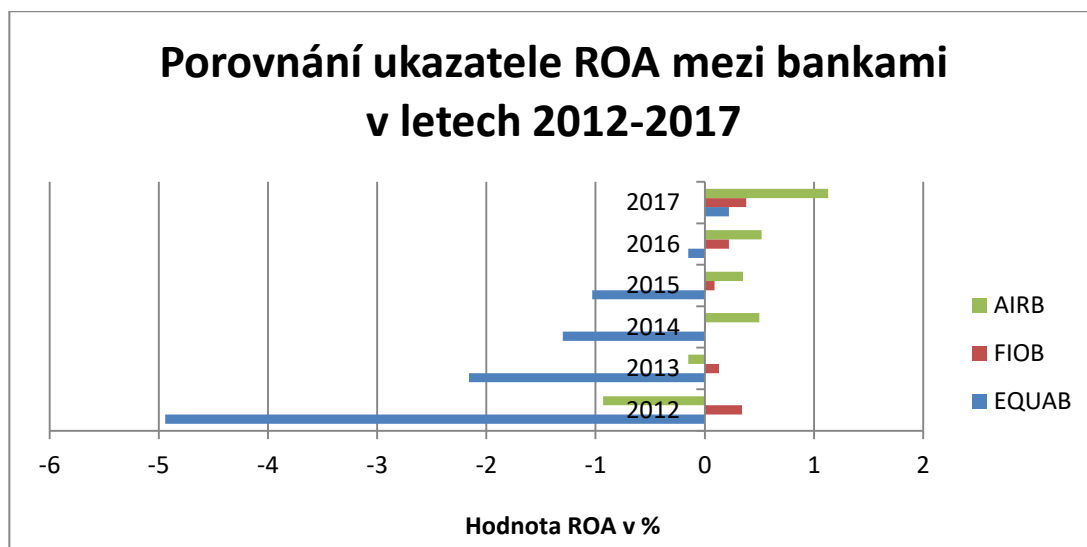
Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

Celková aktiva EQUAB byla k 31. 12. 2012 ve výši 18 561 mil. Kč. Skladba aktiv je následující: hotovost v pokladně a vklady u centrálních bank v hodnotě 1 447 mil. Kč, státní bezkupónové dluhopisy v hodnotě 2 774 mil. Kč, peníze na účtech bank a družstevních záložen ve výši 1 502 mil. Kč, pohledávky za klienty v hodnotě 6 465 mil. Kč, dluhové cenné papíry v hodnotě 5 669 mil. Kč, majetkové účasti ve výši 164 mil. Kč a ostatní aktiva v hodnotě 517 mil. Kč. Vzhledem k vysokému zisku, který podnik v prvním roce podnikání vykazoval, je hodnota ROA 0,34 %. Následující účetní období (tj. 2013) vzrostla hodnota aktiv na 27 260 mil. Kč. Největší podíl na tom má mnohonásobné zvýšení stavu hotovosti v pokladně, kdy v předchozím roce byl konečný stav ve výši 1 447 mil. Kč a tento rok 5 212 mil. Kč. Došlo ke snížení čistého zisku, což je příčinou snížení zisku z úroků z vkladů poskytovaných jiným bankám či zvýšení nákladů vztahujících se k poplatkům a provizím. Hodnota rentability klesla na 0,13 %. Ke konci roku 2014 společnost drží státní pokladniční poukázky v celkové hodnotě 9 151 mil. Kč (2013: 3 865 mil. Kč), což přispělo k meziročnímu zvýšení hodnoty aktiv o 49 %. Hodnota ROA ovšem díky nepodstatnému zvýšení čistého zisku klesla na 0,01 %. Roku 2015 se z pohledu aktiv objevila plusová změna téměř u všech položek, mimo jiné také i v položkách podstatných pro zvýšení zisku. Rentabilita se nepatrně zlepšila na 0,09 %. Zisk, aktiva i rentabilita rostly i v následujícím roce 2016. Banka stabilizovala svou pozici na trhu cenných papírů, a tím zvýšila své zisky z operací s cennými papíry, kurzovými rozdíly či z měnových derivátů o více než 113 mil. Kč. ROA se v posledním roce (2017) vyšplhala do

výše 0,38 %. Aktiva ve výši 107 574 mil. Kč se skládají z 82 % z pokladní hotovosti a vkladů u centrální banky.

Meziroční porovnání dosažených výsledků ukazatele ROA za jednotlivé banky

Po výpočtu ukazatele ROA individuálně za každou z bank následuje vzájemné porovnání výsledků – graficky a v souhrnné tabulce.

Obrázek 2: Grafické znázornění porovnání ukazatele ROA za jednotlivé banky v letech 2012-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Jak již bylo zmíněno, za mezinárodně uznávanou hodnotu ukazatele ROA je 1,00 %. Této výše dosáhla pouze banka AIRB v roce 2017 – veškeré ostatní výsledky jsou tedy dle tohoto měřítka nedostatečné. **Vzhledem k zobrazeným hodnotám, lze AIRB vyhodnotit jako nejvíce rentabilní v období 2012-2017, kdy dosahuje hodnot v rozmezí -0,93-1,13 %.** FIOB disponuje slabou návratností aktiv, ovšem nejhorší z bank je EQUAB, jejíž hodnoty ve většině sledovaného období nedosáhnou ani kladného výsledku. Veškeré výpočty jsou přehledně zobrazené v následující tabulce.

Tabulka 9: Porovnání ukazatele ROA za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AIRB	-0,93	-0,15	0,50	0,35	0,52	1,13
EQUAB	-4,94	-2,16	-1,30	-1,03	-0,15	0,22
FIOB	0,34	0,13	0,01	0,09	0,22	0,38

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

3.3 Ukazatele kvality bankovních aktiv

V další části práce je vypočítán ukazatel kvality bankovních aktiv, je důležitý pro určení rizikovitosti bankovního portfolia, tzn. čím nižší hodnota, tím nižší riziko. Výsledky získáme dosazením do vzorce (3) - poměr mezi opravnými položkami k úvěrům a celkovým úvěrovým pohledávkám ke klientům, kde po vynásobení stem je ukazatel vyjádřen v procentech. Opravné položky nepřímo snižují hodnotu aktiv, jsou tedy v rozvaze vyjádřeny se znaménkem minus, jsou tzv. „korekci“.

Stejně jako u ukazatelů rentability jsou nejprve vypočítány ukazatele pro banku **AIRB**.

Tabulka 10: Výpočet ukazatele kvality bankovních aktiv za AIRB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Opravné položky k úvěrům (v mil. Kč)	3	65	286	472	702	688
Pohledávky ke klientům (v mil. Kč)	13 428	23 332	25 095	27 010	33 020	38 760
Ukazatel kvality bankovních aktiv (v %)	0,02	0,30	1,14	1,75	2,13	1,78

Zdroj: vlastní zpracování dle [11]

Ukazatel kvality bankovních aktiv AIRB byl v roce 2012 ve výši 0,02 % - výborný ukazatel je zejména díky velmi nízké hodnotě opravných položek. Následující rok došlo k výraznému zvýšení pohledávek vůči klientům, zapříčiněno zejména vlivem enormního množství příchozích klientů. Úvěry vykazovaly sumu ve výši 23 332 mil. Kč a 65 % z této částky bylo poskytnuto v rámci České republiky. Opravné položky na konci tohoto roku byly ve výši -65 mil. Kč, což je také mnohonásobně více než v roce předchozím. Ukazatel se, pochopitelně díky růstu obou zmiňovaných položek, zvýšil na 0,30 %. V roce 2014 již nedošlo k tak výraznému nárůstu pohledávek jako v předchozím období 2013 (o méně než 8 %). Opravné položky ve výši 286 mil. Kč zaznamenaly nárůst o 440 % - ten se vztahuje především k pohledávkám za spotřebitelské úvěry. Je více než jasné, že ukazatel kvality bankovních aktiv se výrazně zhorší. Hodnota ukazatele je ve výši 1,14 %. V roce 2015 se opravné položky vztahují nejen k pohledávkám ze spotřebitelských úvěrů, ale také k pohledávkám za hypotečními úvěry – celkem v částce 472 mil. Kč. Mírný nárůst pohledávek za klienty AIRB vykazovala i tento rok a ukazatel se opět zvýšil na 1,75 %. V předposledním sledovaném období 2016 byly vytvořeny opravné položky ve výši 702 mil. Kč – z nichž polovina byla po splatnosti více než 360 dnech. Ukazatel je v roce 2016 ve výši 2,13%. Následující rok byly poprvé za sledované období vytvořeny nižší opravné položky než v roce předchozím. Což s trendem růstu

poskytnutých úvěrů znamená pokles, a tedy zlepšení ukazatele kvality bankovních aktiv na 1,78 %.

Následující subjekt, u kterého je vyčíslen ukazatel kvality bankovních aktiv za sledované období, je **EQUAB**.

Tabulka 11: Výpočet ukazatele kvality bankovních aktiv za EQUAB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Opravné položky k úvěrům (v mil. Kč)	60	29	111	206	301	384
Pohledávky ke klientům (v mil. Kč)	5 611	12 696	19 752	27 213	32 240	37 198
Ukazatel kvality bankovních aktiv (v %)	1,07	0,23	0,56	0,76	0,93	1,03

Zdroj: vlastní zpracování dle [12]

První sledované období dosahovaly úvěry poskytnuté klientům, pohledávky za klienty celkové částky 5 611 mil. Kč. Opravné položky jsou ve výši -60 mil. Kč. V roce 2012 dosahoval ukazatel kvality bankovních aktiv největší hodnoty (1,07 %), tzn. nejvyšší rizikovosti portfolia. S dalšími lety roste drobná klientela banky, rostou tedy i pohledávky za klienty, přímo úměrně k pohledávkám stoupají opravné položky ke zmiňovaným úvěrům. V roce 2013 byly poskytnuty úvěry klientům ve výši 12 696 mil. Kč, kdy více než polovina z této sumy byla poskytnuta rezidentům ČR. Vzhledem k faktu, že i přes rostoucí pohledávky ke klientům klesly opravné položky k těmto úvěrům o více než polovinu, je hodnota ukazatele na velmi nízké úrovni a to 0,23 %, což je také nejnižší dosažená hodnota za sledované období. Následující rok 2014 již opravné položky vykazují hodnotu 111 mil. Kč, poskytnuté úvěry ve výši 19 752 mil. Kč – vydělením těchto hodnot je získán ukazatel ve výši 0,56 %. V roce 2015 je významná část pohledávek poskytnuta obyvatelstvu a nefinančním organizacím – v součtu 92 % z celkových úvěrů 27 213 mil. Kč. Hodnota ukazatele oproti minulému roku opět stoupla na 0,76 %. Další období, tj. 2016, vzrostla hodnota opravných položek vůči pohledávkám ve větší míře, hodnota ukazatele se tedy významně zhoršila na 0,93 %. Poslední sledovaný rok 2017 obě poměrové částky vzrostly, ukazatel kvality bankovních aktiv dosáhl konečné výše 1,03 %.

Následuje výpočet ukazatele kvality bankovních aktiv za banku **FIOB**.

Tabulka 12: Výpočet ukazatele kvality bankovních aktiv za FIOB

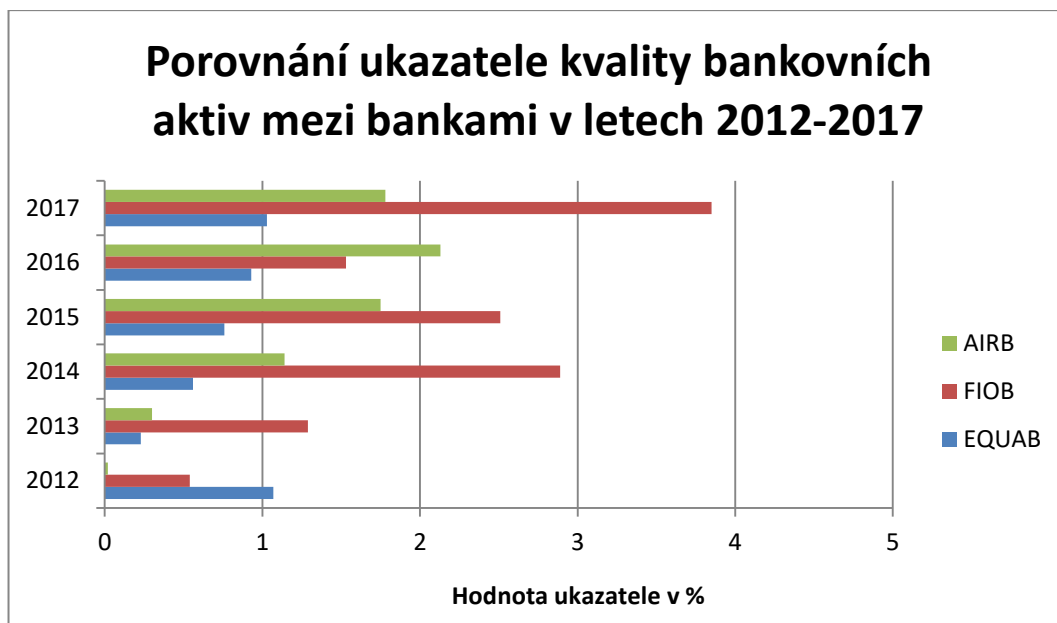
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Opravné položky k úvěrům (v mil. Kč)	35	120	313	306	215	527
Pohledávky ke klientům (v mil. Kč)	6 501	9 329	10 836	13 593	14 016	13 674
Ukazatel kvality bankovních aktiv (v %)	0,54	1,29	2,89	2,51	1,53	3,85

Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

V roce 2012 FIOB vykazuje pohledávky ve výši 6 501 mil. Kč a 35 mil. opravných položek. Pohledávky jsou posuzovány z hlediska návratnosti a na základě toho jsou vytvářeny opravné položky k pohledávkám, které jsou více než 1 rok po splatnosti. Vzhledem k nízké sumě opravných položek je hodnota ukazatele ve výši 0,54 %. V dalším období vzhledem ke zvýšení pohledávek za klienty a zvýšení opravných položek v řádech několika milionů stoupl ukazatel kvality aktiv na 1,29 %. Nejčastěji jsou zajišťovány opravnými položkami nestandardní pohledávky. Roku 2014 bylo celkem poskytnuto 10 523 mil. Kč na krátkodobé úvěry domácnostem. Vzrostl objem opravných položek díky vytvoření korekce pro téměř polovinu ze ztrátových pohledávek (tzn. ze 459 mil. Kč). Hodnota ukazatele také stoupla na 2,89 %. V roce 2015 díky meziročnímu zvýšení pohledávek a snížení opravných položek mírně klesl ukazatel na 2,51 %. Následující rok se opakoval podobný scénář. Tvorba opravných položek klesla (tentokrát o větší sumu než předchozí rok 2015) a pohledávky mírně vzrostly. Více než 12 mil. úvěrů bylo poskytnuto v rámci České republiky. Hodnota ukazatele je pro rok 2016 ve výši 1,53 %. V posledním roce 2017 díky meziročnímu růstu opravných položek o 245 % na 527 mil. Kč a nepatrnému snížení pohledávek ukazatel vzrostl na 3,85 %.

Meziroční porovnání dosažených výsledků ukazatele kvality bankovních aktiv za jednotlivé banky

Následuje srovnání a vyhodnocení výše dosažených výsledků.

Obrázek 3: Grafické znázornění porovnání ukazatele kvality bankovních aktiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Na rozdíl od předešlých ukazatelů rentability se u ukazatele kvality bankovních aktiv snažíme dosáhnout co nejnižší hodnoty – nejnižšího rizika. **Z grafu je patrné, že nejméně riziková aktiva má v roce 2012 AIRB a v letech 2013-2017 EQUAB.** Hodnoty EQUAB se v těchto letech pohybují v rozmezí 0,23-1,07 % s rostoucí tendencí. AIRB není od hodnot EQUAB příliš daleko, vykazuje ukazatel v rozmezí 0,02-2,13 %. Naopak nejvíce rizikové bankovní portfolio má FIOB, jejíž hodnoty dosahují v posledním sledovaném roce až 3,85 %. Výsledky jsou shrnuté v tabulce.

Tabulka 13: Porovnání ukazatele kvality bankovních aktiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AIRB	0,02	0,30	1,14	1,75	2,13	1,78
EQUAB	1,07	0,23	0,56	0,76	0,93	1,03
FIOB	0,54	1,29	2,89	2,51	1,53	3,85

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

3.4 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti pomáhají si lépe vybavit finanční situaci podniku. Vyčíslí, z jaké části jsou financována aktiva cizími a z jaké části vlastními zdroji. Pro podnik je levnější využívat k financování cizí zdroje, což nese větší riziko. Není tedy cílem veškerý majetek financovat z vlastních zdrojů. V této části diplomové práce bude počítáno se vzorcem (4).

Nejprve bude zhodnocena celková zadluženost pro **AIRB**.

Tabulka 14: Výpočet ukazatele celkové zadluženosti za AIRB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cizí kapitál (v mil. Kč)	33 994	48 212	58 301	72 148	81 943	91 897
Aktiva (v mil. Kč)	36 573	52 166	63 009	77 249	87 444	99 293
Celková zadluženost (v %)	92	92	93	93	94	93

Zdroj: vlastní zpracování dle [11]

První rok 2012 je již z 92 % celkové zadluženosti více než jasné, že téměř celý majetek banky je financován z cizího kapitálu, tj. z běžných účtů a vkladů zákazníků a úvěrů od institucí. V roce 2013 vzrostl jak cizí kapitál, tak aktiva, ale trend financování z cizího kapitálu byl zachován a ukazatel je stejně jako minulý rok ve výši 92 %. Třetí sledovaný rok (2014) se ve struktuře cizích zdrojů poprvé vyskytl podřízený dluh ve výši 1 043 mil. Kč a odložený daňový závazek ve výši 25 mil. Kč. Cizí kapitál i aktiva oproti minulému roku vzrostly o lehce přes 10 mil. Kč. Celková zadluženost je ve sledovaném roce 2014 93 %. V roce 2015 již cizí kapitál nebyl tvořen žádnými úvěry od finančních institucí. Cizí kapitál ve výši 72 148 se skládá z 69 mld. Kč vkladů od zákazníků, 1 mld. podřízeného dluhu, 384 mil. Kč finančních závazků vykazovaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty, 66 mil. Kč splatného daňového závazku, 80 mil. Kč odloženého daňového závazku a 1 188 mil. Kč ostatních závazků. Aktiva tvořená zejména úvěry zákazníkům a penězi meziročně vzrostla o téměř 23 %. Hodnota ukazatele se opět pohybuje kolem 93 %. V roce 2016 došlo ke zvýšení obou sledovaných položek o téměř totožnou sumu (cca 10 mil. Kč), tak se ukazatel příliš nezměnil, tj. na 94 %. Roku 2017 z pohledu cizích zdrojů došlo k výraznému snížení finančních závazků vykazovaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty na 130 mil. Kč (r. 2016: 686 mil. Kč). Vlivem růstu všech ostatních položek se cizí kapitál zvýšil až do výše 91 897 mil. Kč. Aktiva také rostla a hodnota ukazatele je v konečné výši 93 %.

V letech 2012-2017 je pro **EQUAB** vyhodnocen ukazatel celkové zadluženosti následovně.

Tabulka 15: Výpočet ukazatele celkové zadluženosti za EQUAB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cizí kapitál (v mil. Kč)	7 690	16 511	25 040	33 955	40 565	46 488
Aktiva (v mil. Kč)	8 985	18 158	27 374	36 933	44 065	49 989
Celková zadluženost (v %)	86	91	91	92	92	93

Zdroj: vlastní zpracování dle [12]

V roce 2012 vykazuje EQUAB cizí kapitál ve výši 7 700 mil. Kč – který je z 93 % tvořen ze závazků vůči klientům. Na druhé straně aktiva, tvořená zejména pohledávkami za klienty, jsou ve výši 8 985 mil. Kč. Celková zadluženost je pro uvedené období ve výši 86 %. Roku 2013 nově vznikly závazky vůči bankám ve výši 261 mil. Kč a závazky vůči klientům se zdvojnásobily do výše 16 113 mil. Kč. Působením uvedeného a dvojnásobným růstem aktiv je zadluženost ve výši 91 %. Celková pasiva v roce 2015 sčítají hodnotu 36 933 mil. Kč, kde poměr cizích a vlastních zdrojů je 92 % ku 8 %. Další účetní období, rok 2016, sledované položky cizí kapitál a aktiva přímo úměrně rostly. V absolutním vyjádření o 6 610 mil. Kč na straně cizích zdrojů a o 7 132 mil. Kč na straně aktiv. Krytí aktiv cizími zdroji je pro tento rok opět ve výši 92 %. Pro rok 2017 bance nově vznikly závazky z emitovaných dluhových cenných papírů ve výši 598 mil. Kč. Kvůli růstu i ostatních položek jsou celkové závazky v hodnotě 46 488 mil. Kč. Zadluženost je v posledním sledovaném roce ve výši 93 %.

A v neposlední řadě je z pohledu zadluženosti vyhodnocena také **FIOB**.

Tabulka 16: Výpočet ukazatele celkové zadluženosti za FIOB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cizí kapitál (v mil. Kč)	17 835	26 498	39 871	55 905	79 228	105 913
Aktiva (v mil. Kč)	18 561	27 260	40 875	57 611	80 480	107 574
Celková zadluženost (v %)	96	97	98	97	98	98

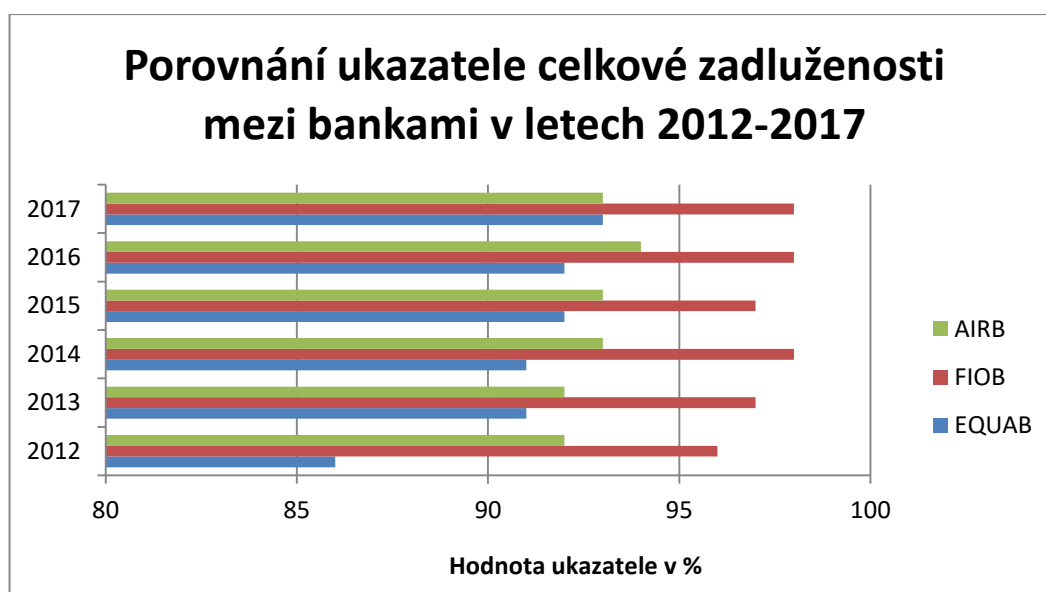
Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

V prvním sledovaném roce se ukazatel zadluženosti pohybuje ve vysokých hodnotách, tj. 96 %. Cizí zdroje jsou tvořeny z 97 % závazky vůči klientům. Následující rok z pohledu cizích zdrojů klesly rezervy tvořené na daně, vzrostly závazky a závazky vůči klientům – celkem jsou ve výši 26 498 mil. Kč, což je o téměř 9 mld. Kč více než v předchozím období. Na straně aktiv dochází také k několika plusovým změnám. Za zmínku stojí růst pohledávek za klienty, dluhové cenné papíry a dlouhodobý majetek. Celková zadluženost stoupla na 97 %. V roce 2014 došlo k meziročnímu snížení závazků vůči bankám o více než 50 %, růstu závazku vůči klientům o téměř 40 % a k růstu ostatních pasiv o skoro 40 %. Vlivem zmíněného vzrostl cizí kapitál až do výše 39 871 mil. Kč. U aktiv byl vykázán značný růst v položce pokladní hotovosti. Zadluženost je 98%. V roce 2015 naopak závazky vůči bankám meziročně vzrostly o 466 mil. Kč, procentuálně o 357 %. Ukazatel oproti minulému období o jednotku klesl na 97 %. Další sledované období (rok 2016) z cizích zdrojů nejpodstatnější změnu zaznamenaly ostatní závazky, kdy na konci roku 2015 sčítala hodnota závazků 453 mil. Kč a na konci roku

2016 již 1 050 mil. Kč. Podstatně se zvýšily také závazky vůči klientům, na straně aktiv to jsou pohledávky za klienty. Cizí zdroje v celkové výši 79 228 mil. Kč pokrývají 98 % celkových aktiv. V roce 2017 obě sledované hodnoty překročily hranici jedné miliardy. Plusovou změnu vykázaly veškeré položky cizích zdrojů. Celková zadluženost je v posledním sledovaném období 98 %.

Meziroční porovnání dosažených výsledků ukazatele celkové zadluženosti za jednotlivé banky

Následuje vyhodnocení nejlepších hodnot ukazatele zadluženosti mezi sledovanými bankami.

Obrázek 4: Grafické znázornění porovnání ukazatele celkové zadluženosti za jednotlivé banky v letech 2012-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Vyhodnotit ukazatele celkové zadluženosti lze ze dvou pohledů – z pohledu majitele, pro kterého je využití cizího kapitálu levnější, a z pohledu věřitele, pro které je podnik méně rizikový v případě nižších hodnot zadluženosti. Hodnoceno bude z pohledu věřitele – čím nižší hodnoty, tím lepší. Všechny sledované banky vykazují téměř v celém sledovaném období poměrně vysoké hodnoty, tj. nad 90 %. Banky udržují ukazatele ve stabilní výši bez značných výkyvů. **Nejnižších hodnot dosahuje, a tedy nejméně zadluženou bankou je v období 2012-2017 EQUAB, která vykazuje zadlužení v rozmezí 86-93 %, průměrně 91 %.** Z opačného pohledu nejvíce zadluženou je FIOB, jejíž hodnoty jsou stabilní v rozmezí

96-98 %. Hodnoty AIRB se od ostatních dvou zmiňovaných bank příliš neliší, jsou ovšem stabilnější. Závěrečné shrnutí je umístěno do následující tabulky

Tabulka 17: Porovnání ukazatele celkové zadluženosti za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AIRB	92	92	93	93	94	93
EQUAB	86	91	91	92	92	93
FIOB	96	97	98	97	98	98

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

3.5 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity lze chápat jako platební schopnost. Je důležitým ukazatelem pro budoucí věřitele, jelikož popisuje schopnost hradit podnikové závazky. Bude počítáno s ukazatelem okamžité likvidity (5) a běžné likvidity (6).

Ukazatel okamžité likvidity vyjadřuje poměr mezi vysoce likvidními aktivy a okamžitě splatnými závazky. Pod pojmem vysoce likvidní aktiva si lze představit taková aktiva, které má banka okamžitě k dispozici – tj. pokladní hotovost, povinné minimální rezervy držené u centrální banky, aj. Okamžitě splatnými závazky mohou být netermínované vklady klientů, okamžitě splatné závazky k jiným bankám aj. Pro výpočty je využíván vzorec (5).

Prvně vyčíslíme okamžitou likviditu pro **AIRB**.

Tabulka 18: Výpočet ukazatele okamžité likvidity za AIRB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vysoce likvidní aktiva (v mil. Kč)	3 148	3 561	6 302	17 712	26 447	35 220
Okamžitě splatné závazky (v mil. Kč)	30 696	43 777	54 670	69 387	78 892	89 524
Okamžitá likvidita (v %)	10,26	8,13	11,53	25,52	33,52	39,34

Zdroj: vlastní zpracování dle [11]

V roce 2012 banka vykazovala v rozvaze vysoce likvidní aktiva ve výši 3 148 mil. Kč – což je složeno z pokladní hotovosti (107 mil. Kč), běžný účet (840 mil. Kč), povinné minimální rezervy držené u centrální banky (422 mil. Kč) a vklady u finančních institucí splatné do jednoho měsíce (1 779 mil. Kč). Okamžitě splatné závazky ve výši 30 696 mil. Kč se dělí na vklady zákazníků splatné na požádání (30 238 mil. Kč) a běžné účty zákazníků (458 mil. Kč). Okamžitá likvidita je pro tento rok ve výši 10,26 %. Následující rok 2013 na straně likvidních aktiv nedošlo k výrazným změnám, pouze ke zvýšení požadavku na povinné minimální rezervy

na 683 mil. Kč. Vlivem nárůstu klientů vzrostly také závazky vůči nim na 43 777 mil. Kč. Okamžitá likvidita mírně klesla na 8,13 %. Roku 2014 došlo ke zvýšení všech položek, ze kterých se skládá položka peněz a peněžních ekvivalentů, celkem je meziroční nárůst 77 %. Hodnota ukazatele je ve sledovaném roce 11,53 %. Následující rok 2015 výrazně poskočila hodnota vkladů u finančních institucí splatných do jednoho měsíce z výše 1 593 mil. Kč v roce 2014 na 14 401 mil. Kč v roce 2015. Uvedené má za následek růst celkové sumy likvidních aktiv na 17 712 mil. Kč. Okamžitě splatné závazky se dělí na spořicí účty (85 %) a běžné účty (15 %) v celkové sumě 69 387 mil. Kč. Likvidita se výrazným skokem zlepšila na 25,52 %. V dalším roce je hodnota peněz 26 447 mil. Kč – veškerá aktiva jsou koncentrována do České republiky. Závazky vykazují hodnotu 78 892 mil. Kč a likvidita se opět zlepšila na 33,52 %. V posledním roce 2017 působením růstu likvidních aktiv a závazků vzrostl ukazatel na 39,34 %.

V další části bude věnována pozornost výši platební schopnosti pro **EQUAB**:

Tabulka 19: Výpočet ukazatele okamžité likvidity za EQUAB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vysoce likvidní aktiva (v mil. Kč)	441	833	1 785	2 313	1 407	1 923
Okamžitě splatné závazky (v mil. Kč)	7 502	16 374	24 831	33 757	40 163	45 078
Okamžitá likvidita (v %)	5,88	5,09	7,19	6,85	3,50	4,27

Zdroj: vlastní zpracování dle [12]

V prvním sledovaném roce byla výše pokladní hotovosti a vkladů u centrálních bank 441 mil. Kč, závazků vůči klientům 7 502 mil. Kč a okamžitá likvidita je tedy 5,88 %. V dalším roce mimo závazky vůči klientům nově vznikly závazky vůči bankám ve výši 261 mil. Kč – celkem jsou tedy okamžitě splatné závazky 16 374 mil. Kč. Vysoce likvidní aktiva zaznamenala růst oproti minulému období o 89 %. Ukazatel se mírně zhoršil na 5,09 %. V roce 2014 výrazně narostly okamžitě splatné závazky, kdy se dvojnásobně zvýšily úvěry poskytnuté nefinančním organizacím (nyní 3 260 mil. Kč) a také čtvrtinový nárůst úvěrů poskytovaných obyvatelstvu (nyní 18 800 mil. Kč). Nejen vlivem zvýšení požadavku na povinné minimální rezervy držené u centrální banky vzrostla aktiva na 1 785 mil. Kč. Okamžitá likvidita se také zvýšila na 7,19 %. V roce 2015 k výraznému růstu okamžitě splatných závazků nedošlo. Uvedené bylo zapříčiněno zejména snížením závazků vůči bankám na 255 mil. Kč (v roce 2014 ve výši 403 mil. Kč). Ukazatel je pro tento rok ve výši 6,85 %. V dalším sledovaném roce 2016 vlivem snížení pokladní hotovosti a zvýšení závazků se zhoršila okamžitá likvidita o téměř polovinu

na 3,50 %. V posledním roce 2017 se banka soustředila na poskytování termínovaných závazků vůči klientům, díky čemuž vzrostly okamžitě splatné závazky oproti minulému roku o 4 915 mil. Kč. Pokladní hotovost také vzrostla a ukazatel okamžité likvidity se zlepšil na 4,27 %.

Následuje výpočet okamžité likvidity za **FIOB**.

Tabulka 20: Výpočet ukazatele okamžité likvidity za FIOB

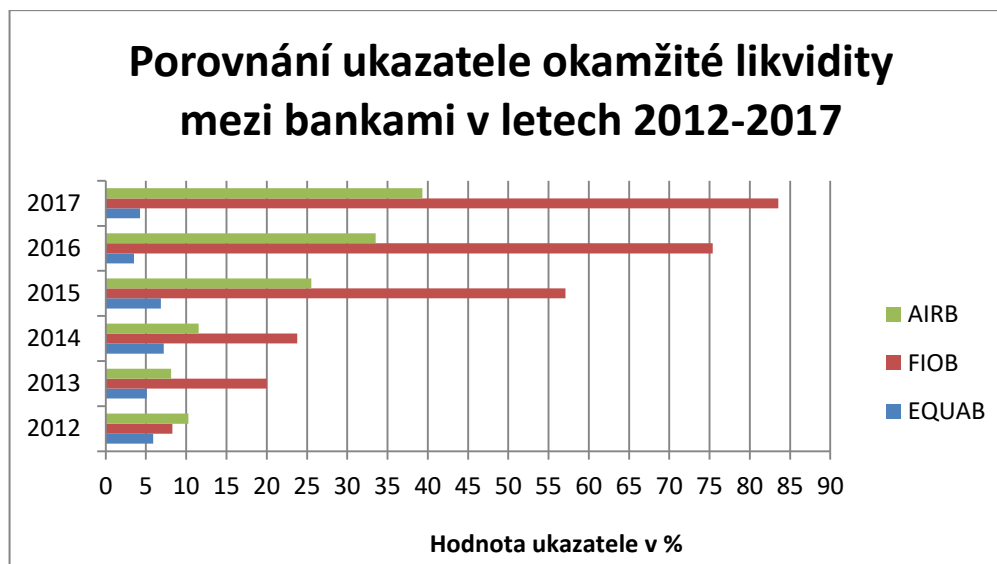
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vysoce likvidní aktiva (v mil. Kč)	1 447	5 212	9 337	31 964	58 842	86 780
Okamžitě splatné závazky (v mil. Kč)	17 434	26 080	39 236	55 969	78 048	103 884
Okamžitá likvidita (v %)	8,30	20,00	23,80	57,11	75,39	83,54

Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

První sledované období banka vykazovala vysoce likvidní aktiva ve výši 1 447 mil. Kč, okamžitě splatné závazky 17 434 mil. Kč a ukazatel byl 8,30 %. V roce 2013 výrazně vzrostla hodnota vysoce likvidních aktiv, zapříčiněno zejména více než trojnásobným růstem poskytnutých úvěrů – repo operací (tj. 3 000 mil. Kč). Ukazatel likvidity se díky zmíněnému zlepšil na 20 %. V dalším účetním období 2014 opět významně vzrostla hodnota aktiv. Tentokrát to bylo zapříčiněno zvýšením hodnoty vkladů u centrální banky na 5 860 mil. Kč (v roce 2013 1 731 mil. Kč). Závazky ve sledovaném roce byly zvýšeny především zvýšením závazků vůči klientům o téměř 60 %. Likvidita v roce 2014 stoupla na 23,80 %. V roce 2015 likvidní aktiva skokově vzrostla na 31 964 mil. Kč, to bylo příčinou zvýšení účtů u centrálních bank o 22 622 mil. Kč na výši 28 482 mil. Kč. Na straně okamžitých závazků nedošlo k významnému růstu. Ukazatel okamžité likvidity je více než dvojnásobný oproti minulému roku - tj. 57,11 %. Trend růstu ukazatele následuje i v posledních dvou sledovaných letech. V letech 2016 a 2017 došlo na straně likvidních aktiv k růstu poskytnutých úvěrů – revrepo operací. V roce 2016 o 35 mld. Kč a v roce 2017 o 45 mld. Kč. Díky uvedenému je i přes růst závazků banka vysoce likvidní a vykazuje výborné hodnoty okamžité likvidity – v roce 2016 75,39 % a 83,54 % v posledním roce.

Meziroční porovnání dosažených výsledků ukazatele okamžité likvidity za jednotlivé banky

Následuje porovnání výsledků a určení, jaká ze sledovaných bank je z pohledu okamžité likvidity nejvíce schopna hradit své závazky.

Obrázek 5: Grafické znázornění porovnání ukazatele okamžité likvidity za jednotlivé banky v letech 2012-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Podnik je schopen okamžitě hradit své závazky v případě, kdy disponuje velkým množstvím vysoce likvidních aktiv – jde o co nejvyšší hodnotu ukazatele. **Na první pohled je patrné, že nejvyšších hodnot dosahuje FIOB a to s rostoucím trendem v rozmezí 8,30-83,54 %.** Průměrná výše ukazatele za FIOB je 44,69 %, za všechny banky je průměr 23,85 %. Udržení vysoké likvidity je mimo jiné v cílech FIOB pro každý z uvedených roků. Nejhorších hodnot, a tedy neschopnosti okamžitě hradit své závazky, vykazuje EQUAB, kdy v porovnání hodnot s již zmiňovanou FIOB jsou výsledky opravdu mizerné v rozmezí 3,50-7,19 %. AIRB se v prvním sledovaném roce podařilo „vyhrát“ nejvyšší ukazatel, v následujících letech již ukazatel nevykazoval tak výborné výsledky, ale s rostoucím trendem se stále zlepšuje. Výsledky jsou také shrnuté v následující tabulce.

Tabulka 21: Porovnání ukazatele okamžité likvidity za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AIRB	10,26	8,13	11,53	25,52	33,52	39,34
EQUAB	5,88	5,09	7,19	6,85	3,50	4,27
FIOB	8,30	20,00	23,80	57,11	75,39	83,54

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Ukazatel běžné likvidity vyjádříme na základě dosažení hodnot do vzorce (6). Je počítáno s likvidními aktivy, kdy vysoce likvidní aktiva z výpočtu potřebných pro ukazatel okamžité likvidity rozšíříme o hodnotu likvidních cenných papírů a dluhopisů. Krátkodobé závazky jsou

závazky se splatností do krátkého časového horizontu a patří mezi ně například závazky k nebankovním klientům, k bankám, ostatním věřitelům apod.

Vzhledem k nejasnému označení položek potřebných pro výpočet ukazatele běžné likvidity, které jsou uvedeny ve výročních zprávách, nebylo možné ukazatele vypočítat.

3.6 Ukazatele produktivity práce

Další z ukazatelů, kterému se bude práce věnovat, je ukazatel celkové produktivity práce. Ta se vyjádří jako poměr čistého zisku a průměrného přepočteného počtu zaměstnanců dle vzorce (7). Ten ukáže, jaká výše tržby připadá na jednoho zaměstnance.

Podklady získané z výročních zpráv pro výpočet ukazatele včetně vypočtených výsledků za AIRB jsou znázorněny v tabulce níže.

Tabulka 22: Výpočet ukazatele celkové produktivity za AIRB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Čistý zisk (v mil. Kč)	-340	-80	313	268	454	1 125
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců (v ks)	351	462	527	635	697	739
Celková produktivita (v mil. Kč)	-0,97	-0,17	0,59	0,42	0,65	1,52

Zdroj: vlastní zpracování dle [11]

V prvních dvou sledovaných letech, jak již bylo zmíněno, banka vykazovala ztrátu – tj. v roce 2012 ve výši -340 mil. Kč a v roce 2013 ve výši -80 mil. Kč. Průměrný stav zaměstnanců v roce 2013 byl 462 (2012: 351), ke konci roku byl fyzický počet zaměstnanců 499 (2012: 414). Vzhledem k zápornému hospodářskému výsledku není divu, že produktivita práce je také v červených číslech – pro rok 2012 ve výši -0,97mil. Kč a pro rok 2013 je to -0,17mil. Kč. V roce 2014 došlo ke skokovému zlepšení jak čistého zisku, tak zvýšení průměrného počtu zaměstnaných pracovníků na 527. Celková produktivita z minusových hodnot v předchozích letech stoupla na 0,59 mil. Kč. Vlivem meziročního snížení čistého zisku o téměř 15 % na 268 mil. Kč, rozšířením pobočkové sítě, a tedy zaměstnání více pracovníků (fyzický počet 669) klesla výše zisku připadající na jednoho zaměstnance na 0,42 mil. Kč. V AIRB je kladen důraz především na příjemné a přátelské pracovní prostředí, vzájemnou důvěru mezi zaměstnanci, na neustálý proces zlepšování jejich efektivity a výkonnosti. Zaměstnanci také mají možnost využívat řadu finančních i nefinančních benefitů. Jistě i proto počet zaměstnanců v roce 2016 opět vzrostl na průměrných 697, což je o 62 více než v předchozím roce. V analyzovaný rok se

již hodnota ukazatele zvýšila na 0,65 mil. Kč připadajících na jednoho zaměstnance. V roce 2017 se ukazatel oproti minulému roku zvýšil na 1,52 mil. Kč, což je o 0,87 mil. Kč více nežli v roce předchozím. Uvedené je zapříčiněno zejména díky více než dvojnásobnému růstu čistého zisku.

Nyní následuje výpočet ukazatele celkové produktivity za **EQUAB**.

Tabulka 23: Výpočet ukazatele celkové produktivity za EQUAB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Čistý zisk (v mil. Kč)	-444	-393	-357	-382	-68	110
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců (v ks)	296	375	453	565	600	597
Celková produktivita (v mil. Kč)	-1,50	-1,05	-0,79	-0,68	-0,11	0,18

Zdroj: vlastní zpracování dle [12]

V prvních čtyřech sledovaných letech EQUAB dosahuje ztráty, ukazatel celkové produktivity bude tedy vyjadřovat, jaká ztráta připadá na jednoho zaměstnance. V roce 2012 banka zaměstnává průměrně 296 zaměstnanců – složení je následující: 288 zaměstnanců, členové představenstva banky a ostatní členové vedení 5 a členové dozorčí rady 5. Ztráta připadající na jednoho zaměstnance je -1,50 mil. Kč. V dalším sledovaném roce bylo přijato 79 pracovníků na pozice běžných zaměstnanců. Tento rok se také mírně snížila ztráta na -393 mil. Kč a ukazatel celkové produktivity se zlepšil na hodnotu -1,05 mil. Kč. I přes vysoké nároky banky z pohledu odbornosti na své zaměstnance se v roce 2014 zvýšil počet průměrného počtu zaměstnanců na 453, meziroční růst o více než 20 %. Ovšem kvůli stále ztrátovému hospodářskému výsledku je celková produktivita -0,79 mil. Kč. Další účetní období se zvýšil průměrný počet zaměstnanců na 565, zvýšení bylo zapříčiněno zaměstnáním běžných zaměstnanců a přijetím jednoho člena statutárních orgánů. Celková produktivita se zlepšila na -0,68 mil. Kč. Ztráta se nadále snižovala a počet zaměstnanců rostl. Ztráta připadající na jednoho zaměstnance je pro rok 2016 -0,11 mil. Kč. V roce 2017 poprvé ve sledovaném období došlo k propouštění zaměstnanců, konkrétně se jednalo o propuštění členů statutárních orgánů a průměrně dvou běžných zaměstnanců. Poprvé je také dosaženo zisku a celková produktivita se již pohybuje v kladných číslech, tj. 0,18 mil. Kč.

Jako poslední z bank, za kterou budou vypočítány hodnoty celkové produktivity, je **FIOB**.

Tabulka 24: Výpočet ukazatele celkové produktivity za FIOB

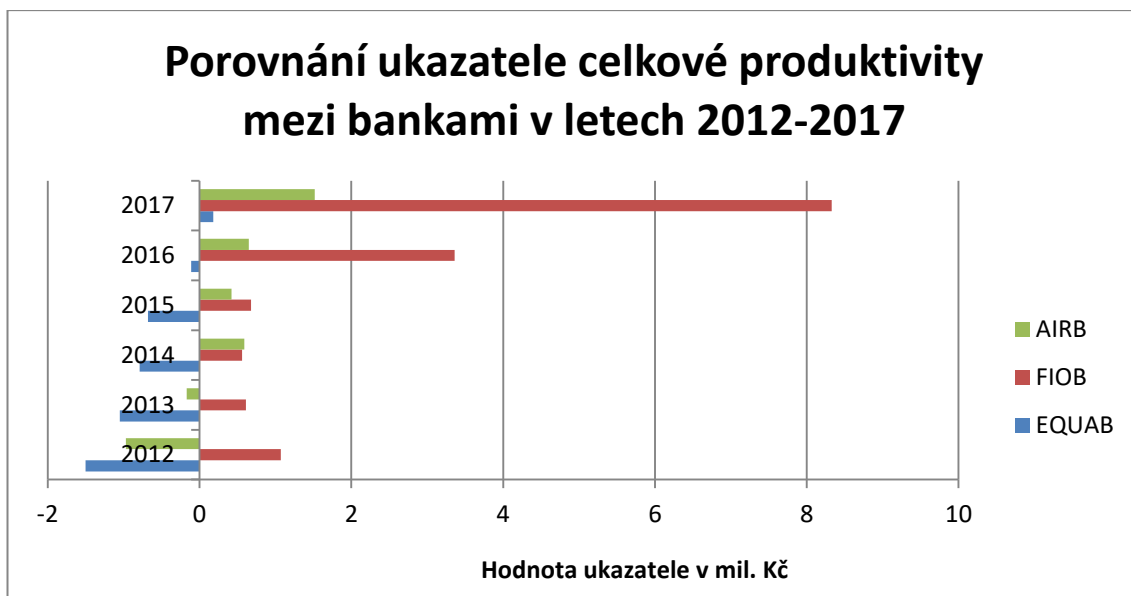
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Čistý zisk (v mil. Kč)	63	36	40	52	178	408
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců (v ks)	59	59	71	76	53	49
Celková produktivita (v mil. Kč)	1,07	0,61	0,56	0,68	3,36	8,33

Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

V prvním sledovaném roce banka vykazovala průměrný počet 59 zaměstnanců, z čehož byli 3 členové představenstva a 3 členové dozorčí rady. Hodnota ukazatele celkové produktivity se přes vysoký čistý zisk pyšní vysokou hodnotou 1,07 mil. Kč. V následujícím roce ve skladbě a počtu zaměstnanců nedošlo k žádné změně. Vlivem snížení čistého zisku o 27 mil. Kč se celkový zisk připadající na jednoho zaměstnance také snížil na 0,61 mil. Kč. V roce 2014 bylo průměrně přijato o 12 zaměstnanců více nežli v předchozím období. Z pohledu zisku nebyl růst významný a ukazatel klesl na 0,56 mil. Kč. V dalším roce byl průměrný počet zaměstnanců zvýšen o jednoho člena představenstva a 4 běžné zaměstnance – tj. o 5 více než v roce 2014. Celková produktivita vzrostla na 0,68 mil. Kč připadajících na jednoho zaměstnance. Předposlední sledovaný rok došlo sice k meziročnímu růstu zisku o téměř 250 % na celkových 178 mil. Kč, ale bylo propuštěno v průměru 23 běžných zaměstnanců. Celková produktivita tedy výrazně poskočila na 3,36 mil. Kč. Snižování zaměstnanců pokračovalo i v posledním sledovaném roce 2017. Zisk připadající na jednoho zaměstnance je 8,33 mil. Kč.

Meziroční porovnání dosažených výsledků ukazatele celkové produktivity za jednotlivé banky

Dosažené výsledky celkové produktivity jsou v další části práce vzájemně porovnány.

Obrázek 6: Grafické znázornění porovnání ukazatele celkové produktivity za jednotlivé banky v letech 2012-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Ukazatel celkové produktivity se opět snaží o co nejvyšší dosažené hodnoty – co nejvyšší zisk připadající na jednoho zaměstnance. **Nejlepších hodnot dosahuje FIOB, která se jako jediná z bank pohybuje pouze v kladných hodnotách s průměrem 2,44 mil. Kč.** Ukazatel se ve sledovaných letech pohybuje v rozmezí mezi hodnotami 0,56 a 8,33 mil. Kč. Nejvyšší propad zaznamenala EQUAB v roce 2012, kvůli vysoké se ztrátě hodnota ukazatele pohybuje ve výši -1,50 mil. Kč. Celkově je EQUAB s průměrnými hodnotami kolem -0,66 mil. Kč bankou s nejhorsí produktivitou. AIRB se mimo první dva sledované roky, kdy vykazuje zápornou výši ukazatele, pohybuje ve velmi nízkých, ale optimálních hodnotách. Na závěr je sestavená tabulka shrnující dosažené výsledky.

Tabulka 25: Porovnání ukazatele celkové produktivity za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v mil. Kč)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AIRB	-0,97	-0,17	0,59	0,42	0,65	1,52
EQUAB	-1,50	-1,05	-0,79	-0,68	-0,11	0,18
FIOB	1,07	0,61	0,56	0,68	3,36	8,33

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

3.7 Ukazatele struktury bilance

Ukazatele struktury bilance je možné vztáhnout jak k aktivům, tak k pasivům. Z výsledků ukazatelů lze získat celkový obraz o bilanční rovnováze a podnikatelském zaměření banky,

který vychází právě ze struktury bilance. K výpočtům budou využívány vzorce (8) pro aktiva a (9) pro pasiva.

Ukazatel na straně aktiv zodpovídá také míru koncentrace pohledávek v portfoliu banky a z toho vyplývajícího indikátoru rizika z koncentrace investic. Hodnota ukazatele by neměla přesáhnout 80 %, což značí velmi vysoké riziko. Je vypočítán dle vzorce (8), kdy se vyjadřuje poměr mezi pohledávkami za klienty a výší celkových aktiv. Vzhledem ke skutečnosti, že výše pohledávek ke klientům a výše aktiv již byly ve sledovaném období za jednotlivé banky charakterizovány u výpočtů jiných ukazatelů, bude se vyhodnocení týkat pouze výsledků, tedy konkrétní výše ukazatele struktury bilance.

Výše rizika bude nejprve vyhodnocena za **AIRB**.

Tabulka 26: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně aktiv za AIRB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pohledávky ke klientům (v mil. Kč)	13 428	23 332	25 095	27 010	33 020	38 760
Aktiva (v mil. Kč)	36 573	52 166	63 009	77 249	87 444	99 293
Ukazatel struktury bilance na straně aktiv (v %)	36,71	44,73	39,83	34,97	37,76	39,04

Zdroj: vlastní zpracování dle [11]

Již v prvním sledovaném roce banka vykazuje velmi nízkou míru rizika, tj. 36,71 %. V dalším roce vzrostla hodnota úvěrů o téměř 10 mil. Kč, aktiva vzrostla více – konkrétně o 15 mld. Kč. Hodnota ukazatele, popisující riziko plynoucí z investic, vzrostla na 44,73 %. V roce 2014 a 2015 již růst pohledávek nebyl vzhledem k minulému období tak významný. Oba zmiňované roky se zvyšovalo přibližně o 2 mld. Kč. Naopak zvýšení na straně aktiv by si zasloužilo větší pozornost. Mezi lety 2013 a 2014 došlo k navýšení o více než 20 % a mezi lety 2014 a 2015 dokonce o téměř 25 %. Hodnota ukazatele postupně klesla na 34,97 % vykazovaných v roce 2015. V posledních dvou sledovaných letech se trend opakoval. Poskytnuté úvěry klientům se meziročně zvyšovaly o přibližně 6 mld. Kč. Na straně aktiv byly zaznamenány meziroční změny v roce 2016 o 10 mld. Kč a v roce 2017 dokonce o 12 mld. Kč více než v roce předchozím. Ukazatel struktury bilance na straně aktiv se v posledním sledovaném roce ustálil na 39,04 %.

Další banka, u které bude vypočítán ukazatel struktury bilance, je **EQUAB**.

Tabulka 27: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně aktiv za EQUAB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pohledávky ke klientům (v mil. Kč)	5 611	12 696	19 752	27 213	32 240	37 198
Aktiva (v mil. Kč)	8 985	18 158	27 374	36 933	44 065	49 989
Ukazatel struktury bilance na straně aktiv (v %)	62,45	70,00	72,16	73,68	73,16	74,41

Zdroj: vlastní zpracování dle [12]

V roce 2012 EQUAB vzhledem k vysoké sumě poskytovaných úvěrů klientům proti výši aktiv vykazuje značné riziko plynoucí z koncentrace investic – tj. 62,45 %. I přes vysoké riziko v prvním sledovaném roce je to nejnižší výše ukazatele ve sledovaném období 2012-2017. V roce 2013 byl zaznamenán největší skok ukazatele, což bylo zapříčiněno nejvýraznějším zvýšením sledovaných hodnot – pohledávek ke klientům o 7 mld. Kč a aktiv o 9 mld. Kč. Ukazatel byl pro tento rok 70 %. V následujících čtyřech sledovaných letech již nedošlo k tak významným změnám a ukazatel stoupal v řádech jednotek. V roce 2017 byla výše ukazatele nejvyšší za analyzované období, tj. 74,41 %.

A v neposlední řadě bude vypočítán ukazatel za **FIOB**.

Tabulka 28: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně aktiv za FIOB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pohledávky ke klientům (v mil. Kč)	6 501	9 329	10 836	13 593	14 016	13 674
Aktiva (v mil. Kč)	18 561	27 260	40 875	57 611	80 480	107 574
Ukazatel struktury bilance na straně aktiv (v %)	35,03	34,22	26,51	23,60	17,42	12,71

Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

Na začátku analyzovaného období se FIOB pyšní velmi nízkou hodnotou ukazatele 35,03 %. Z údajů získaných z výročních zpráv je patrné, že meziroční změny v množství poskytovaných úvěrů oproti růstu bilanční sumy nejsou tak významné. Z uvedeného plyne, že ukazatel ve sledovaném období postupně klesá. Největší meziroční změna byla zaznamenána mezi lety 2016 a 2017. Ve zmiňovaných letech sice mírně klesla hodnota pohledávek (o 342 mil. Kč), ale za to výrazně stoupla výše celkových aktiv (o 27 094 mil. Kč). Ukazatel tedy pochopitelně velkým skokem klesl na 12,71 %.

Meziroční porovnání dosažených výsledků ukazatele struktury bilance na straně aktiv za jednotlivé banky

Výše získané hodnoty budou porovnány v následujícím grafu.

Obrázek 7: Grafické znázornění porovnání ukazatele struktury bilance na straně aktiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Před vzájemným srovnáním bank je nejprve důležité uvést, že zmiňované hodnoty 80 %, kdy je velmi vysoké riziko plynoucí z koncentrace investic, nedosáhla ani jedna z bank. Ovšem hodnotami ukazatele v rozmezí 62,45-74,41 % s průměrem 71 % se EQUAB této hranici velmi přibližuje. Zmíněnému nenahrává ani skutečnost, že trend ukazatele byl ve všech sledovaných letech stoupající. **Opačný trend je možné sledovat u FIOB, která svými hodnotami v rozmezí 12,71-35,03 % patří mezi nejlepší ze sledovaných bank.** AIRB vykazuje stabilní hodnoty s průměrem necelých 39 %. Tabulka 29 shrnuje dosažené výsledky.

Tabulka 29: Porovnání ukazatele struktury bilance na straně aktiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AIRB	36,71	44,73	39,83	34,97	37,76	39,04
EQUAB	62,45	70,00	72,16	73,68	73,16	74,41
FIOB	35,03	34,22	26,51	23,60	17,42	12,71

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Ukazatel na straně pasiv se vypočítá jako poměr závazků ke klientům a celkových pasiv dle vzorce (9).

Nejdříve bude zhodnocen ukazatel pro **AIRB**.

Tabulka 30: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně pasiv za AIRB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Závazky ke klientům (v mil. Kč)	30 696	43 777	54 670	69 387	78 892	89 524
Pasiva (v mil. Kč)	36 573	52 166	63 009	77 249	87 444	99 293
Ukazatel struktury bilance na straně pasiv (v %)	83,92	83,93	86,77	89,82	90,22	90,16

Zdroj: vlastní zpracování dle [11]

V roce 2012 jsou pasiva v celkové výši 36 573 mil. Kč – skládají se z cizích zdrojů v hodnotě 33 994 mil. Kč a vlastních zdrojů v hodnotě 2 579 mil. Kč. Závazky ke klientům nebo také okamžitě splatné závazky jsou ve výši 30 696 mil. Kč. Ukazatel je pro tento rok ve výši 83,92 %. V následujícím roce se závazky ke klientům zvýšily o téměř 13 mld. Kč – složené z běžných účtů a spořicíh účtů zákazníků. Hodnota ukazatele se o setinu zvýšila na 83,93 %. V roce 2014 se o téměř 25 % zvýšila hodnota závazků vůči klientům. Pasiva také vzrostla, a tak i hodnota ukazatele na 86,77 %. V dalším účetním období banka vykazovala pasiva ve výši 77 249 mil. Kč, kdy 92 % vytvářejí cizí zdroje. V tomto roce o téměř 15 mld. Kč vzrostla hodnota závazků ke klientům – spořicí účty o 10 mld. Kč a běžné účty o 5 mld. Kč. Ukazatel struktury zaznamenal největší skok od začátku sledovaného období o více než 3% na 89,82 %. V účetním období 2016 se opět podíl závazků na celkových pasivech zvýšil – tj. na 90,22 %. V posledním sledovaném roce 2017 se závazky ke klientům zvýšily o více než 10 mld. Kč a pasiva o téměř 12 mld. Kč. Ukazatel poprvé ve sledovaném období ve vztahu k minulému roku mírně klesl na 90,16 %.

Ukazatel struktury bilance na straně pasiv je vypočítán také pro **EQUAB**:

Tabulka 31: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně pasiv za EQUAB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Závazky ke klientům (v mil. Kč)	7 502	16 113	24 427	33 502	39 835	44 836
Pasiva (v mil. Kč)	8 985	18 158	27 374	36 933	44 065	49 989
Ukazatel struktury bilance na straně pasiv (v %)	83,50	88,74	89,23	90,71	90,40	89,69

Zdroj: vlastní zpracování dle [12]

V roce 2012 poměrem závazků ke klientům a pasiv je vypočítán ukazatel struktury bilance ve výši 83,50 %. V následujícím roce 2013 vzrostla hodnota závazků ke klientům

o téměř 120 %, hodnota pasiv pak o necelých 110 %, ukazatel struktury bilance se oproti minulému roku také zvýšil na 88,74 %. V následujícím účetním období obě sledované hodnoty vzrostly, poměrově se však ukazatel příliš nezměnil – tj. 89,23 %. V roce 2015 ukazatel opět rostl na 90,71 %. Je to zapříčiněno díky růstu jak závazků (splatných na požádání), tak pasiv (kapitálové fondy, závazky vůči klientům). Další rok se závazky ke klientům zvýšily o 6 mld. Kč. Pasiva také rostla, zejména růstem již zmíněných závazků vůči klientům a také závazků vůči bankám. Ukazatel struktury bilance na straně pasiv klesl o tři desetiny na 90,40 %. V posledním roce je výše pasiv 49 989 mil. Kč – z čehož cizí kapitál tvoří 46 488 mil. Kč a vlastní 3 455 mil. Kč. Ukazatel v tomto roce 2017 také klesl a to na hodnotu 89,69 %.

Výsledky za **FIOB** jsou zobrazeny níže.

Tabulka 32: Výpočet ukazatele struktury bilance na straně pasiv za FIOB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Závazky ke klientům (v mil. Kč)	17 174	25 695	39 054	55 320	77 876	103 710
Pasiva (v mil. Kč)	18 561	27 260	40 875	57 611	80 480	107 574
Ukazatel struktury bilance na straně pasiv (v %)	92,53	94,26	95,54	96,02	96,76	96,41

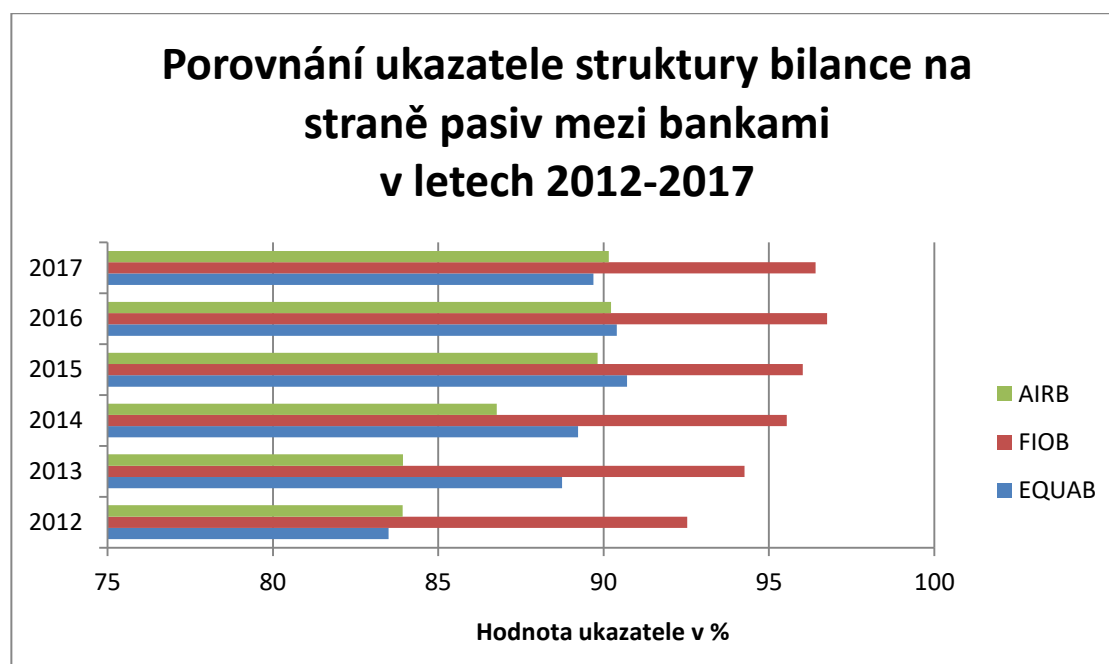
Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

V roce 2012 banka disponuje poměrně vysokými závazky vůči klientům – z celkových pasiv 92,53 %. V roce 2013 již závazky meziročně vzrostly o téměř 49 % - důsledek zvýšení klientely. Nárůst pasiv je způsoben již zmíněným růstem závazků vůči klientům a zvýšením položky nerozděleného zisku. Hodnota ukazatele je 94,26 %. Jelikož v následujícím období vzrostl základní kapitál (o 260 mil. Kč), ostatní pasiva (o téměř 200 mil. Kč) a závazky vůči klientům (o 13 000 mil. Kč), tak se pasiva zvýšila oproti minulému období o 13 615 mil. Kč. Ukazatel struktury bilance nepatrně stoupl na 95,54 %. V období 2015 rostly závazky vůči bankám a závazky vůči klientům, tím pádem došlo ke zvýšení pasiv o tyto hodnoty – celkem o 16 736 mil. Kč. Jak již bylo uvedeno, vzrostly i závazky vůči klientům – dělí se na splatné na požádání (oproti 2014 + 14 751 mil. Kč) a ostatní závazky (oproti 2014 + 1 515 mil. Kč). Ukazatel se o půl procenta zvýšil na 96,02 %. V roce 2016 došlo na straně pasiv ke snížení závazků vůči bankám o téměř 500 mil. Kč, naopak závazky vůči klientům se zvýšily o 22 556 mil. Kč. Uvedené je důsledkem zvýšení pasiv a zvýšení ukazatele na 96,76 %. V roce 2017 poprvé za sledované období mírně klesl ukazatel struktury bilance na straně pasiv,

tj. na 96,41 %. Což nebylo zapříčiněno poklesem poměrových hodnot, ale pouze menšího zvýšení závazků v porovnání s jinými roky.

Meziroční porovnání dosažených výsledků ukazatele struktury bilance na straně pasiv za jednotlivé banky

Následuje komparace dosažených hodnot – graficky a jako souhrn v tabulce.

Obrázek 8: Grafické znázornění porovnání ukazatele struktury bilance na straně pasiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Z výsledků je patrné, že u všech bank jsou závazky vůči klientům velkou částí celkových pasiv – celkový průměr je 90,48 %. **Nejvyšší průměr hodnot má FIOB (95,25 %) a se stabilními hodnotami v rozmezí 92,53-96,76 % jí patří pomyslné první místo mezi bankami.** Trend je rostoucí mimo poslední období, kdy ukazatel o pár desetin klesl. Největší výkyvy můžeme pozorovat u EQUAB, kdy se do roku 2015 ukazatel zvyšuje a poslední dva roky klesá. AIRB má z bank nejnižší průměr, tj. 87,47 % - trend hodnot je do roku 2016 rostoucí a v roce 2017 zaznamenán mírný pokles. Nyní následuje přehledné srovnání v tabulce.

Tabulka 33: Porovnání ukazatele struktury bilance na straně pasiv za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AIRB	83,92	83,93	86,77	89,82	90,22	90,16
EQUAB	83,50	88,74	89,23	90,71	90,40	89,69
FIOB	92,53	94,26	95,54	96,02	96,76	96,41

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

3.8 Ukazatel kapitálové přiměřenosti

Poslední část finanční analýzy se zabývá výpočtem ukazatele kapitálové přiměřenosti. Výsledky lze získat dosazením do vzorce (10). Vzhledem k náročnosti výpočtu a nedostatku podkladů dostupných z výročních zpráv pro správný výpočet ukazatele byla použita výše kapitálové přiměřenosti již uvedená ve výročních zprávách. Minimální hodnota, která je stanovena centrální bankou, je 8 %. Cílem je zajištění kapitálu v této minimální výši, což má zabezpečit případné neočekávané ztráty.

Nejprve jsou shromážděna data za **AIRB**.

Tabulka 34: Kapitálová přiměřenost za jednotlivé roky pro AIRB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kapitálová přiměřenost (v %)	11,90	13,40	14,30	16,00	14,31	13,53

Zdroj: vlastní zpracování dle [11]

V období 2012-2014 je kapitálová přiměřenost rostoucí až do výše 14,30 %. V následujícím roce 2015 došlo k výraznému nárůstu na 16 %. V posledních dvou sledovaných obdobích opět sazba povolna klesala až do 13,53 %.

Další bankou je **EQUAB**.

Tabulka 35: Kapitálová přiměřenost za jednotlivé roky pro EQUAB

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kapitálová přiměřenost (v %)	22,57	14,23	14,58	14,93	12,78	13,75

Zdroj: vlastní zpracování dle [12]

V prvním sledovaném roce EQUAB disponovala nejvyšší kapitálovou základnou. V dalších třech letech byla hodnota stabilní kolem 14 %. V roce 2016 byl zaznamenán propad o více než 2 %. V posledním období opět hodnota vzrostla na konečných 13,75 %.

Tabulka 36: Kapitálová přiměřenost za jednotlivé roky pro FIOB

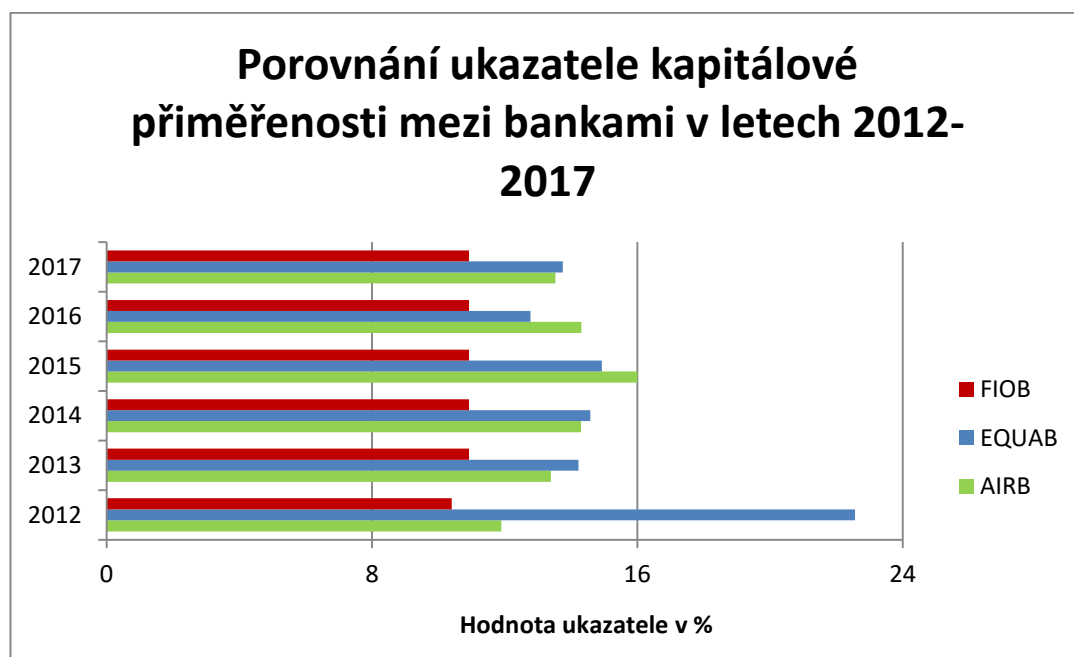
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kapitálová přiměřenost (v %)	10,40	10,93	10,93	10,93	10,93	10,93

Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

FIOB vykazuje v letech 2012-2017 stabilní výši kapitálové přiměřenosti kolem 10 %, což lze označit za bezpečnou úroveň pokrytí rizik.

Meziroční porovnání dosažených výsledků ukazatele kapitálové přiměřenosti za jednotlivé banky

Ve vzájemném porovnání budou srovnávány hodnoty ukazatele pouze za období 2012-2014, kdy jsou dostupné údaje za všechny tři banky.

Obrázek 9: Grafické znázornění porovnání ukazatele kapitálové přiměřenosti za jednotlivé banky v letech 2012-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

Vzhledem k požadované hodnotě ukazatele centrální bankou, tj. 8 %, všechny banky ve sledovaném období 2012-2017 tuto hranici převyšují. Nejstabilnější, ale nejnižší hodnoty vykazuje FIOB kolem 10 %. **Nejvyšší kapitálovou přiměřenost má ve sledovaném období EQUAB, která dokonce v roce 2012 vykazuje 22,57 %.** Následuje závěrečné shrnutí ukazatele v tabulce.

Tabulka 37: Porovnání ukazatele kapitálové přiměřenosti za jednotlivé banky v letech 2012-2017 (v %)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AIRB	11,90	13,40	14,30	16,00	14,31	13,53
EQUAB	22,57	14,23	14,58	14,93	12,78	13,75
FIOB	10,40	10,93	10,93	10,93	10,93	10,93

Zdroj: vlastní zpracování dle [11,12,13]

4 Závěr

Cílem autora diplomové práce bylo posoudit finanční zdraví a stabilitu vybraných podniků na základě finanční analýzy. Pro analýzu, které se tato práce věnuje, byly vybrány tři nové a stejně velké banky působící na území České republiky – konkrétně Air Bank a. s., Equa Bank a. s. a Fio Banka a. s. Před samotnou finanční analýzou bylo třeba splnit jednotlivé dílčí kroky. V úvodu bylo nutné definovat si obecně pojem banka a hospodaření bank. Následně byl vymezen koncept finanční analýzy a konkrétně pro potřeby této práce i její specifické rysy v bankovníctví. Důležité bylo zvolit si vhodné finanční ukazatele pro hodnocení bank a stručně je charakterizovat. Autor vybral ukazatele rentability, ukazatele kvality bankovní likvidity, ukazatele zadluženosti, ukazatele likvidity, ukazatele produktivity práce, ukazatele struktury bilance a ukazatele kapitálové přiměřenosti. Každou z bank bylo nutné krátce představit, což bylo provedené na začátku praktické části práce. Následovalo sbírání dat z účetních výkazů a vyčíslení všech dříve vybraných ukazatelů za každou banku zvlášť, jejich vyhodnocení a srovnání výsledků mezi jednotlivými subjekty. Data byla srovnávána za období šesti let konkrétně v rozmezí 2012-2017. Údaje použité při výpočtech jsou veřejně dostupné z výročních zpráv jednotlivých bank.

První z ukazatelů, které byly počítány, byly **ukazatele rentability**. Nejprve **rentabilita vlastního kapitálu** a následně **rentabilita bankovních aktiv**. První ze jmenovaných je vyjádřen podílem čistého zisku a průměrného vlastního kapitálu. Ve sledovaném období 2012-2017 nejlepších a tedy nejvyšších hodnot dosahuje FIOB, kdy se hodnoty pohybují ve výši 3,99-24,60 %. Nejnižší hodnoty vykazuje EQUAB, jež v pěti sledovaných letech (kromě roku 2017) nedosáhnou ani do kladných čísel. Výrazné výkyvy lze pozorovat ve výsledcích třetí ze sledovaných bank, AIRB, kdy se hodnoty pohybují v rozmezí -13-18 %. Druhý ze jmenovaných ukazatelů, rentabilita bankovních aktiv, dostává do poměru také čistý zisk, ale tentokrát s hodnotou celkových aktiv. V teoretické části práce je zmíněné, že za mezinárodně uznávanou hodnotu ukazatele je výše 1,00 %. Dle tohoto měřítka zmíněné výše dosahuje pouze AIRB v posledním sledovaném roce, tj. 2017. AIRB je dle výsledků také nejvíce rentabilní ze sledovaných subjektů (-0,93-1,13 %). FIOB má ve sledovaném období k dispozici aktiva s velmi slabou návratností. Nejhorší z bank, tedy EQUAB, v pěti ze šesti analyzovaných let dosahuje záporného výsledku.

Dále byly počítány **ukazatele kvality bankovních aktiv**. Je důležitý pro určení rizikovosti portfolia banky. Ve snaze každého subjektu je dosáhnout co nejnižších hodnot, z čehož logicky vyplývá nízké riziko. Ukazatel je vyjádřen jako podíl mezi opravnými položkami k úvěrům a celkovými úvěrovými pohledávkami ke klientům. Opravné položky jsou v rozvaze uváděny se znaménkem, jsou to tzv. korekce a nepřímo snižují hodnotu aktiv. Z vypočtených výsledků je patrné, že v prvním sledovaném roce 2012 dosahuje nejnižší hodnoty ukazatele AIRB a to ve výši 0,02 %, v dalších letech, tj. 2013-2017 se nejméně rizikovým portfoliem může pyšnit EQUAB, jejíž hodnoty se s rostoucí tendencí pohybují v rozmezí 0,23-1,07 %. Nejvíce rizikové portfolio má téměř ve všech sledovaných letech banka FIOB, které dosahuje hodnot až do výše 3,85 %.

Následoval **ukazatel zadluženosti**. Je vyjádřen jako poměr cizího kapitálu na celkových aktivech. Kladná výše ukazatele není nutně pro podnik negativní, ovšem z jakého pohledu. Z pohledu majitele je využití cizího kapitálu pro podnik levnější než toho vlastního. Naopak pro věřitele to je negativní faktor, jelikož je podnik zadlužen a tedy více rizikový. Poněvadž je finanční analýza sestavována především pro externí uživatele, hodnotilo se dle významu pro věřitele. Všechny analyzované subjekty vykazují ve sledovaných letech poměrně vysoké hodnoty, tj. nad 90 % (mimo rok 2012 pro EQUAB, tj. 86 %). Banky udržují ukazatele ve stabilní výši bez značných výkyvů. Nejméně zadluženou bankou je v letech 2012-2017 EQUAB, která vykazuje hodnoty ve výši 86-93 %. Další z bank vykazují vyšší hodnoty, ovšem v konečném pohledu ne o mnoho horší. Pro FIOB je ukazatel vyjádřen v rozmezí 96-98 % a pro AIRB v rozmezí 92-94 %.

Další část práce se věnovala vyjádření platební schopnosti, neboli výpočtu **ukazatelů likvidity**, což je také důležitým hlediskem pro budoucí věřitele. Je to schopnost podniku hradit své závazky. V práci bylo počítáno s **ukazatelem okamžité a běžné likvidity**. Ukazatel okamžité likvidity se zabývá vysoce likvidními aktivy v poměru s okamžitě splatnými závazky. Disponuje-li banka velkým množstvím vysoce likvidních aktiv, je okamžitě schopna hradit své závazky. Hledáme nejvyšší hodnotu ukazatele. Z výsledků je na první pohled patrné, že nejvyšší okamžitou likviditu má FIOB, jejíž hodnoty dosahují v roce 2017 až do výše 83,54 % (průměrná výše 44,69 %). Lze tedy říci, že FIOB splňuje svůj každoroční cíl, a to je udržení vysoké hodnoty likvidity. O poznání horších hodnot dosahuje EQUAB, kdy jsou v porovnání se zmíněnou FIOB hodnoty hodně mizerné. Pohybují se v rozmezí 3,50-7,19 %. AIRB vykazuje hodnoty mimo první sledovaný rok s rostoucím trendem a rozmezím ve výši

8,13-39,34 %. Nachází se tedy mezi dvěma již zmiňovanými bankami. Další ukazatel, který byl počítán, je ukazatel běžné likvidity. K hodnotě vysoce likvidních aktiv, která byla použita pro výpočet okamžité likvidity, přičteme hodnoty likvidních cenných papírů a dluhopisů. Uvedené je dáno do poměru s krátkodobými závazky. Při sbírání dat z účetních výkazů nebylo pro nejasnost označovaných položek možné ukazatel vypočítat.

Dalším z ukazatelů, kterému se autor věnoval, byl ukazatel **celkové produktivity práce**, který znázorňuje, jaká výše tržby připadá na jednoho zaměstnance. Vyjádří se jako poměr čistého zisku a průměrného přepočteného počtu zaměstnanců. Je snaha opět o co nejvyšší hodnoty. Těch dosahuje FIOB, která jako jediná z bank vykazuje po celé sledované období kladné výsledky s průměrem 2,44 mil. Kč (rozmezí 0,56-8,33 %). Bankou s nejhorší produktivitou je EQUAB, která s průměrem kolem -0,66 mil. Kč dosahuje výrazně nejnižších čísel. AIRB mimo první dva sledované roky 2012, 2013 vykazuje celkem optimální hodnoty v rozmezí 0,59-1,52 %.

Ukazatele struktury bilance byly další vybrané ukazatele. Byly zvoleny jak ukazatele na straně aktiv, tak pasiv. Z výsledků lze získat celkový obraz o bilanční rovnováze a podnikatelském zaměření banky. Míru koncentrace pohledávek v portfoliu banky z toho vyplývající riziko z koncentrace investic, lze vyhodnotit na základě ukazatele na straně aktiv. Výpočet je získán poměrem mezi pohledávkami za klienty a celkovou výší aktiv. Hodnota by neměla přesáhnout 80 %. Zmiňované hraniční hodnoty ve sledovaném období šesti let nedosáhla ani jedna ze sledovaných bank. Nejvíce se k hranici přibližuje EQUAB s hodnotami v rozmezí 62,45-74,41 % a s meziročně rostoucí tendencí. Nejméně rizikovou bankou je FIOB s hodnotami do 35 %. AIRB vykazuje stabilní výši hodnot s průměrem necelých 39 %. Podílem hodnoty závazků ke klientům a celkových pasiv je vypočítán ukazatel na straně pasiv. Ze získaných výsledků je zřejmé, že u všech sledovaných subjektů tvoří závazky vůči klientům v průměru více než 90 % celkových pasiv. Žádná z bank tedy nevykazuje špatné výsledky ukazatele. FIOB vykazuje hodnoty nejvyšší v rozmezí 92,53-96,76 %. Největší meziroční rozdíly jsou zaznamenány u EQUAB. AIRB má oproti ostatním subjektům nižší průměr výsledků.

V neposlední řadě se práce zabývala **ukazatelem kapitálové přiměřenosti**. Ten lze vyjádřit jako poměr kapitálu a součtu kapitálového požadavku A a B, to celé vynásobené 0,08 a musí se rovnat, či být vyšší než 0,08. Hodnoty ukazatele byly přebrány z účetních výkazů,

nebyly tedy autorem počítány. Jak je ze vzorce patrné, je požadovaná hodnota rovna či přesahující výši 8 %, kterou každá z bank ve sledovaných letech převyšuje. Nejstabilnější hodnoty vykazuje FIOB: kolem 10 %. Nejvyšší kapitálová přiměřenost je v roce 2012, kterou vykazuje EQUAB ve výši 22,57 %.

Ze získaných výsledků autor nebyl schopen jednoznačně určit „nejvíce finančně zdravý“ subjekt. Je nutné brát v potaz fakt, že všechny sledované banky jsou na bankovním trhu nováčky. Stále se vyvíjejí a pracují na sobě. Na základě vypočtených hodnot a následného srovnání lze hospodaření sledovaných bank v letech 2012-2017 považovat za velmi dobré. Pro věřitele tedy krokem vedle není žádný ze subjektů. U některých ukazatelů jsou rozdíly patrnější a tempo růstu větší (či menší), což je dáno zejména rozdílnými cíli v záměru každé banky. Z výsledků je patrné a důležité si uvést rostoucí trend dnešní populace, ta využívá a vyhledává menší a nové banky, které nabízejí moderní produkty a podmínky tzv. šité na míru. Zmíněné tvrzení je patrné i na výsledcích finanční analýzy. Prognózy nepředpokládají výrazné změny.

5 Seznam použitých zdrojů

1. POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2006. 716 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-462-7.
2. KURKA, René a Anežka PAŘÍKOVÁ. *Subjekty finančního trhu: vybrané aspekty likvidace a insolvence*. V Praze: C.H. Beck, 2014. 188 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-277-9.
3. LIŠKA, Petr. *Zákon o bankách: komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2016. 668 s. Komentáře (WoltersKluwer ČR). ISBN 978-80-7552-385-3.
4. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. 688 s. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-7201-515-x.
5. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: ComputerPress, 2007. 154 s. Praxe manažera (ComputerPress). ISBN 978-80-251-1830-6
6. KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. *Řízení obchodních bank: vybrané kapitoly*. V Praze: C.H. Beck, 2006. 339 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-381-7.
7. KISLINGEROVÁ, Eva. *Finanční analýza: krok za krokem*. Praha: C.H. Beck, 2005. 137 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-321-3.
8. AIR BANK. *Kdo jsme* [online]. [cit. 2018-06-03]. Dostupné z WWW: <https://www.airbank.cz/cs/vse-o-air-bank/kdo-jsme/historie/>
9. EQUA BANK. *O nás* [online]. [cit. 2018-06-03]. Dostupné z WWW: <https://www.equabank.cz/o-nas/>
10. FIO BANK. *O nás* [online]. [cit. 2018-06-03]. Dostupné z WWW: <https://www.fio.cz/o-nas>
11. AIR BANK. *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2019-10-02]. Dostupné z WWW: <https://www.airbank.cz/dokumenty-ke-stazeni>
12. EQUA BANK. *Povinně uveřejňované informace* [online]. [cit. 2019-10-02]. Dostupné z WWW: <https://www.equabank.cz/dulezite-dokumenty/povinne-uverejnovane-informace/archiv>
13. FIO BANK. *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2019-10-02]. Dostupné z WWW: <https://www.fio.cz/o-nas/fio-banka/vyrocní-zpravy>